

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

КАФЕДРА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І АУДИТУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

для проведення практичних занять
із дисципліни «Облік у банках»
для студентів **4 курсу** усіх форм навчання
спеціальності **6.030509 «Облік і аудит»**

ТЕРНОПІЛЬ – 2015

Методичні вказівки та навчальні завдання для проведення практичних занять із дисципліни «Облік у банках» для студентів 4 курсу усіх форм навчання спеціальності 6.030509 «Облік і аудит» / Н.В. Кравчук. – Тернопіль: ТНТУ імені І. Пулюя, 2015. – 85с.

Укладач: Кравчук Наталія Василівна
к.е.н., доц. кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ТНТУ

Рецензент: Синькевич Надія Іванівна
к.е.н., доц. кафедри бухгалтерського обліку та аудиту ТНТУ

Навчально-методичні матеріали розглянуті і затверджені на засіданні кафедри бухгалтерського обліку та аудиту
протокол № 1 від 27 серпня 2015 р.

Схвалено і рекомендовано методичною радою факультету економіки та підприємницької діяльності
протокол № 1 від 31 серпня 2015 р.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ
дисципліни «Облік у банках»
(денна форма навчання)

Змістові модулі	Назва теми	лекційні заняття	практичні заняття)	самостійна робота студента
Семестр 1				
МОДУЛЬ 1. Основи побудови обліку в банках. Облік активних, пасивних, валютних та розрахункових операцій банку				
Змістовний модуль 1. Побудова обліку в банках, облік активних операцій банку				
Тема 1. Загальні основи і принципи побудови бухгалтерського обліку у банках		4	4	6
Тема 2. Облік касових операцій банку		2	2	6
Тема 3. Облік операцій з кредитування		2	2	8
Змістовний модуль 2. Облік пасивних, валютних та розрахункових операцій банку				
Тема 4. Облік депозитних операцій банку		2	2	8
Тема 5. Облік розрахункових операцій банку		2	2	6
Тема 6. Облік валютних операцій		2	2	6
Тема 7. Облік фінансових інвестицій		2	2	6
МОДУЛЬ 2. Облік внутрішньобанківських операцій, власного капіталу та результатів діяльності банку				
Змістовний модуль 3. Облік внутрішньобанківських операцій банку				
Тема 8. Облік основних засобів та нематеріальних активів		2	2	4
Тема 9. Облік матеріальних цінностей банку		2	2	4
Тема 10. Облік лізингових операцій		2	2	4
Змістовний модуль 4. Облік власного капіталу та результатів діяльності банку				
Тема 11. Облік власного капіталу		2	2	6
Тема 12. Облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банків		4	4	8
Тема 13. Сутність та характеристика фінансової звітності банку		4	4	8
Разом за 1 семестр		32	32	80
Всього з дисципліни		32	32	80
Форма підсумкового контролю за семестр – екзамен				

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ
дисципліни «Облік у банках»
(заочна форма навчання)

Змістові модулі	Назва теми	лекційні заняття	практичні заняття)	самостійна робота студента
Семестр 1				
МОДУЛЬ 1. Основи побудови обліку в банках. Облік активних, пасивних, валютних та розрахункових операцій банку				
Змістовний модуль 1. Побудова обліку в банках, облік активних операцій банку				
Тема 1. Загальні основи і принципи побудови бухгалтерського обліку у банках		2	1	10
Тема 2. Облік касових операцій банку		1	1	5
Тема 3. Облік операцій з кредитування		1	1	15
Змістовний модуль 2. Облік пасивних, валютних та розрахункових операцій банку				
Тема 4. Облік депозитних операцій банку		1	1	15
Тема 5. Облік розрахункових операцій банку		-	-	10
Тема 6. Облік валютних операцій		-	-	10
Тема 7. Облік фінансових інвестицій		-	-	10
МОДУЛЬ 2. Облік внутрішньобанківських операцій, власного капіталу та результатів діяльності банку				
Змістовний модуль 3. Облік внутрішньобанківських операцій банку				
Тема 8. Облік основних засобів та нематеріальних активів		-	-	5
Тема 9. Облік матеріальних цінностей банку		-	-	5
Тема 10. Облік лізингових операцій		-	-	5
Змістовний модуль 4. Облік власного капіталу та результатів діяльності банку				
Тема 11. Облік власного капіталу		1	-	10
Тема 12. Облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банків		1	1	15
Тема 13. Сутність та характеристика фінансової звітності банку		1	1	15
Разом за 1 семестр		8	6	130
Всього з дисципліни		8	6	130
Форма підсумкового контролю за семестр – екзамен				

**Перелік практичних (семінарських) занять
дисципліни «Облік у банках»
(для студентів денної форми навчання)**

Номер ПЗ	Перелік змістових модулів, тем практичних занять, їх анотації
Змістовий модуль 1. Побудова обліку в банках, облік активних операцій банку	
1-2	Тема 1.1. Загальні основи побудови бухгалтерського обліку у банках 1.1.1. Специфіка банківської діяльності як визначальний фактор побудови облікової системи в банках України. 1.1.2. Державне регулювання та нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в банках України. 1.1.3. Принципи та складові елементи системи бухгалтерського обліку в банках, їх характеристика. 1.1.4. Об'єкти бухгалтерського обліку комерційних банків України. Тема 1.2. Організація бухгалтерського обліку та побудова Плану рахунків в банках 1.2.1. Облікова політика банку, характеристика та вимоги до обліково-операційної роботи в банках. 1.2.2. Сутність і класифікація банківської документації. 1.2.3. Організація документообігу в банках. 1.2.4. Принципи побудови та структура Плану рахунків комерційних банків України. 1.2.5. Організація аналітичного та синтетичного обліку у комерційних банках. Рекомендовані джерела [13, 19, 20, 43, 45-47, 78-81]
3	Тема 2. Облік касових операцій банку 2.1. Порядок організації касової роботи комерційного банку. 2.2. Порядок документального оформлення прибуткових та видаткових касових операцій. 2.3. Облік операцій з інкасування грошової готівки. 2.4. Зберігання та облік цінностей і документів у грошових сховищах Рекомендовані джерела [1, 19, 20, 78-81]
4	Тема 3. Облік операцій з кредитування 3.1. Сутність, класифікація, види та організація обліку операцій із кредитування. 3.2. Облік операцій із надання банком кредитів клієнтам та їх повернення. 3.3. Облік доходів за наданими кредитами клієнтам банку. 3.4. Облік забезпечення кредитних операцій. 3.5. Облік операцій з формування та використання спеціальних резервів за наданими кредитами. 3.6. Особливості обліку окремих кредитних операцій. Рекомендовані джерела [16, 19, 20, 30, 31, 42, 66, 70]
Змістовний модуль 2. Облік пасивних, валютних та розрахункових операцій банку	
5	Тема 4. Облік депозитних операцій банку 4.1. Економічний зміст та класифікація депозитів. 4.2. Порядок відкриття депозитних рахунків клієнтам банку. 4.3. Облікові процедури при зарахуванні коштів на депозитні рахунки. 4.4. Облік нарахування та сплати процентів за депозитами юридичних і фізичних осіб. 4.5. Облік операцій під час виплати коштів із депозитних рахунків. Рекомендовані джерела [15, 23, 30, 37, 52, 63]

6	Тема 5. Облік розрахункових операцій банку 5.1. Принципи організації безготівкових розрахунків України, форми та інструменти безготівкових розрахунків. 5.2. Вимоги до оформлення розрахункових документів. Робота банків з відкриття поточних рахунків суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам. Порядок переоформлення та закриття рахунків. 5.3. Організація та облік розрахунків із застосуванням платіжних доручень та вимог-доручень. 5.4. Організація та облік розрахунків із застосуванням розрахункових чеків. 5.5. Організація та облік розрахунків акредитивами. 5.6. Організація та облік розрахунків платіжними вимогами в разі здійснення примусового списання коштів. 5.7. Організація та облік розрахунків в електронних системах типу «клієнт—банк». 5.8. Облік операцій з пластиковими картками. Рекомендовані джерела [13, 19, 20, 45, 46, 53, 54]
7	Тема 6. Облік валютних операцій 6.1. Економічний зміст валютних операцій, їх види та класифікація. 6.2. Облік готівкових валютно-обмінних операцій. 6.3. Облік операцій з купівлі та продажу іноземної валюти за гривні. 6.4. Облік операцій з конвертації готівкової іноземної валюти. 6.5. Облік операцій з купівлі та продажу банківських металів з фізичною поставкою. 6.6. Облік безготівкових операцій з купівлі та продажу іноземної валюти та банківських металів. Рекомендовані джерела [13, 19, 20, 32, 45, 46, 49, 55, 58]
8	Тема 7. Облік фінансових інвестицій 7.1. Поняття, класифікація та нормативно-правове регулювання обліку фінансових інвестицій. 7.2. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку. 7.3. Облік цінних паперів, придбаних до портфеля на продаж. 7.4. Облік цінних паперів в портфелі банку до погашення. 7.5. Облік інвестицій в асоційовані та дочірні компанії. Рекомендовані джерела [13, 19, 20, 32, 45, 46, 49, 55, 58]
Змістовний модуль 3. Облік внутрішньобанківських операцій банку	
9	Тема 8. Облік основних засобів та нематеріальних активів 8.1. Поняття, класифікація та регламентація обліку основних засобів та нематеріальних активів банку. 8.2. Облік операцій з придбання та створення основних засобів та нематеріальних активів. 8.3. Облік витрат на підтримання об'єктів необоротних активів у робочому стані та поліпшення основних засобів і удосконалення нематеріальних активів. 8.4. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів. 8.5. Облік вибуття основних засобів та нематеріальних активів. Рекомендовані джерела [13, 17, 19, 20, 32, 45, 46, 62]
10	Тема 9. Облік матеріальних цінностей банку 9.1. Поняття, класифікація та регламентація обліку матеріальних цінностей банку. 9.2. Облік операцій із придбання банком запасів матеріальних цінностей. 9.3. Списання запасів матеріальних цінностей. 9.4. Облік ювілейних монет, що мають гривневий номінал і не є засобом платежу. 9.5. Облік резервів для відшкодування можливих втрат від дебіторської

	заборгованості, пов'язаної із запасами матеріальних цінностей. Рекомендовані джерела [7, 13, 19, 20, 35, 45, 46, 54]
11	Тема 10. Облік лізингових операцій 10.1. Поняття, класифікація та регламентація обліку лізингових операцій. 10.2. Облік операцій з фінансового лізингу. 10.3. Облік операцій із оперативного лізингу. Рекомендовані джерела [11, 18, 19, 20, 23, 39]
Змістовний модуль 4. Облік власного капіталу та результатів діяльності банку	
12	Тема 11. Облік власного капіталу 11.1. Поняття, структура та нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу. 11.2. Облік операцій з формування статутного капіталу. 11.3. Облік операцій із збільшення статутного капіталу. 11.4. Облік викуплених власних акцій. 11.5. Облік розрахунків за дивідендами. Рекомендовані джерела [8, 9, 13, 19, 20, 45, 46]
13-14	Тема 12. Облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банків 12.1. Економічний зміст, класифікація та методологічні засади бухгалтерського обліку доходів і витрат банку. 12.2. Облік процентних доходів та витрат банку. 12.3. Облік комісійних доходів і витрат банку. 12.4. Облік загальних адміністративних витрат. 12.5. Облік фінансового результату банку. Рекомендовані джерела [8, 9, 13, 19, 20, 45, 46]
15-16	Тема 13. Сутність та характеристика фінансової звітності банку. 13.1. Призначення, класифікація та загальні вимоги до формування фінансової звітності. 13.2. Характеристика, структура та методика формування балансу. 13.3. Характеристика, структура та методика формування звіту про фінансові результати. 13.4. Характеристика, структура та методика формування звіту про рух грошових коштів. 13.5. Характеристика, структура та методика формування звіту про власний капітал банку. 13.6. Вимоги щодо подання і оприлюднення банківської фінансової звітності. Відповідальність і контроль за достовірністю звітності банку. Рекомендовані джерела [13, 19, 20, 45, 46]
Разом за 1 семестр 32 години практичних занять	
Всього з дисципліни 32 години практичних занять	

**Перелік практичних (семінарських) занять
дисципліни «Облік у банках»
(для студентів заочної форми навчання)**

Номер ПЗ	Перелік змістових модулів, тем практичних занять, їх анотації
Змістовий модуль 1. Побудова обліку в банках, облік активних операцій банку	
1	Тема 1.1. Загальні основи побудови бухгалтерського обліку у банках Специфіка банківської діяльності як визначальний фактор побудови облікової системи в банках України. Державне регулювання та нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в банках України. Принципи та складові елементи системи бухгалтерського обліку в банках, їх характеристика. Об'єкти бухгалтерського обліку комерційних банків України. Тема 1.2. Організація бухгалтерського обліку та побудова Плану рахунків в банках Облікова політика банку, характеристика та вимоги до обліково-операційної роботи в банках. Сутність і класифікація банківської документації. Організація документообігу в банках. Принципи побудови та структура Плану рахунків комерційних банків України. Організація аналітичного та синтетичного обліку у комерційних банках. Рекомендовані джерела [13, 19, 20, 43, 45-47, 78-81]
	Тема 2. Облік касових операцій банку Порядок організації касової роботи комерційного банку. Порядок документального оформлення прибуткових та видаткових касових операцій. Облік операцій з інкасування грошової готівки. Зберігання та облік цінностей і документів у грошових сховищах Рекомендовані джерела [1, 19, 20, 78-81]
2	Тема 3. Облік операцій з кредитування Сутність, класифікація, види та організація обліку операцій із кредитування. Облік операцій із надання банком кредитів клієнтам та їх повернення. Облік доходів за наданими кредитами клієнтам банку. Облік забезпечення кредитних операцій. Облік операцій з формування та використання спеціальних резервів за наданими кредитами. Особливості обліку окремих кредитних операцій. Рекомендовані джерела [16, 19, 20, 30, 31, 42, 66, 70]
Змістовний модуль 2. Облік пасивних, валютних та розрахункових операцій банку Змістовний модуль 4. Облік власного капіталу та результатів діяльності банку	
2	Тема 4. Облік депозитних операцій банку Економічний зміст та класифікація депозитів. Порядок відкриття депозитних рахунків клієнтам банку. Облікові процедури при зарахуванні коштів на депозитні рахунки. Облік нарахування та сплати процентів за депозитами юридичних і фізичних осіб. Облік операцій під час виплати коштів із депозитних рахунків. Рекомендовані джерела [15, 23, 30, 37, 52, 63]

3	Тема 12. Облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності банків Економічний зміст, класифікація та методологічні засади бухгалтерського обліку доходів і витрат банку. Облік процентних доходів та витрат банку. Облік комісійних доходів і витрат банку. Облік загальних адміністративних витрат. Облік фінансового результату банку. Рекомендовані джерела [8, 9, 13, 19, 20, 45, 46]
3	Тема 13. Сутність та характеристика фінансової звітності банку. Призначення, класифікація та загальні вимоги до формування фінансової звітності. . Характеристика, структура та методика формування балансу. Характеристика, структура та методика формування звіту про фінансові результати. Характеристика, структура та методика формування звіту про рух грошових коштів. Характеристика, структура та методика формування звіту про власний капітал банку. Вимоги щодо подання і оприлюднення банківської фінансової звітності. Відповідальність і контроль за достовірністю звітності банку. Рекомендовані джерела [13, 19, 20, 45, 46]
Разом за 1 семестр 6 годин практичних занять	
Всього з дисципліни 6 годин практичних занять	

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ І ПРИНЦИПИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У БАНКАХ (4 год.)

План практичного заняття №1:

1. Специфіка банківської діяльності як визначальний фактор побудови облікової системи в банках України.
2. Державне регулювання та нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в банках України.
3. Принципи та складові елементи системи бухгалтерського обліку в банках, їх характеристика.
4. Об'єкти бухгалтерського обліку комерційних банків України.

План практичного заняття №2:

1. Облікова політика банку, характеристика та вимоги до обліково-операційної роботи в банках.
2. Сутність і класифікація банківської документації.
3. Організація документообігу в банках.
4. Принципи побудови та структура Плану рахунків комерційних банків України.
5. Організація аналітичного та синтетичного обліку у комерційних банках.

Питання для перевірки знань:

1. Які види обліку, що ведуться банками України є обов'язковими?
2. Хто є користувачами інформації, яку надає система фінансового обліку банку?
3. На основі якого виду обліку банки складають внутрішню звітність, що використовується для забезпечення внутрішніх потреб банку в інформації?
4. Чим фінансовий облік відрізняється від управлінського та податкового обліку?
5. З якою метою здійснюється державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні?
6. Який державний орган в Україні встановлює порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в банках?
7. В яких нормативно-правових актах викладено концепції фінансового обліку та звітності в Україні?
8. Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» на яких принципах ґрунтується ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності?
9. Що слід розуміти під обліковою політикою банку і які обов'язкові складові вона має охоплювати?

10. Що являє собою операційна діяльність банку?
11. Що є підставою для відображення банківської операції в бухгалтерському обліку?
12. На які види класифікуються банківські документи?
13. Дайте визначення елементів бухгалтерського рівняння.
14. З яких елементів складається Т_подібна модель рахунку?
15. Як визначається сальдо за активними і пасивними рахунками?
16. Які чотири типи операцій виділяють за їх впливом на бухгалтерське рівняння?
17. На які види поділяються бухгалтерські балансові та позабалансові рахунки?
18. Скільки класів має План рахунків бухгалтерського обліку банків України і як вони називаються?
19. Дайте визначення регістрів аналітичного і синтетичного обліку та назвіть їх основні форми.
20. На які групи поділяються параметри аналітичного обліку?
21. За якою схемою формуються номери рахунків аналітичного обліку?

Рекомендована література:

[13, 19, 20, 43, 45-47, 78-81]

Тестові завдання:

1. На основі якого виду обліку банки складають фінансову звітність?
 - а) фінансового;
 - б) управлінського;
 - в) податкового.
2. У якому нормативно-правовому акті визначено принципи, на яких базується ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності банками України?
 - а) Законі України «Про банки і банківську діяльність»;
 - б) «Положенні про організацію бухгалтерського обліку та звітності у банках України»;
 - в) «Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України»;
 - г) «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України».
3. Який принцип бухгалтерського обліку вимагає постійного, із року в рік, застосування банком обраної облікової політики?
 - а) єдиного грошового вимірника;
 - б) повне висвітлення;
 - в) історична собівартість;
 - г) нарахування та відповідність доходів і витрат;
 - д) послідовність;

- е) безперервність;
- ж) обачність.

4. *Як називається принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким активи і пасиви обліковуються пріоритетно за вартістю їх придбання чи виникнення?*

- а) єдиного грошового вимірника;
- б) повне висвітлення;
- в) історична собівартість;
- г) нарахування та відповідність доходів і витрат;
- д) автономність;
- е) безперервність;
- ж) обачність.

5. *Як називається принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів?*

- а) єдиного грошового вимірника;
- б) повне висвітлення;
- в) історична собівартість;
- г) нарахування та відповідність доходів і витрат;
- д) автономність;
- е) безперервність;
- ж) обачність.

6. *Як називається принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким припускається стабільність грошової одиниці?*

- а) єдиного грошового вимірника;
- б) повне висвітлення;
- в) історична собівартість;
- г) нарахування та відповідність доходів і витрат;
- д) автономність;
- е) безперервність;
- ж) обачність.

7. *Як називається принцип бухгалтерського обліку, згідно з яким в бухгалтерському обліку мають застосовуватися методи оцінки, відповідно до яких активи та дохід не завищуватимуться, а зобов'язання та витрати не занижуватимуться?*

- а) єдиного грошового вимірника;
- б) повне висвітлення;
- в) історична собівартість;
- г) нарахування та відповідність доходів і витрат;
- д) автономність;
- е) безперервність;
- ж) обачність.

8. *Період дня, протягом якого відбувається обслуговування клієнтів в банку називається:*

- а) операційним днем банку;
- б) операційним часом;
- в) часом технологічного оброблення інформації.

9. В якій фінансовій звітності банк повинен розкривати інформацію про зміни положень облікової політики та причини цих змін?

- а) звіті «Баланс»;
- б) звіті про фінансові результати;
- в) звіті про рух грошових коштів;
- г) примітках.

10. Які з наведених нижче параметрів аналітичного обліку відносяться до спеціальних обов'язкових параметрів договорів та аналітичних рахунків?

- а) номер балансового (позабалансового) рахунку;
- б) код контрагента;
- в) код валюти або банківського металу;
- г) процентна ставка.

ТЕМА 2. ОБЛІК КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ (2 год.)

План практичного заняття:

1. Порядок організації касової роботи комерційного банку.
2. Порядок документального оформлення прибуткових та видаткових касових операцій.
3. Облік операцій з інкасування грошової готівки.
4. Зберігання та облік цінностей і документів у грошових сховищах

Питання для перевірки знань:

1. Якими нормативними документами регулюється порядок здійснення касових операцій банку?
2. Що таке операційна каса, яка її структура?
3. Яким чином організовується робота операційної каси?
4. Яких правил дотримуються працівники при здійсненні касових операцій?
5. На підставі яких документів здійснюється приймання готівки в касу банку?
6. Які дії зобов'язаний виконати касир, отримавши прибуткові документи?
7. Охарактеризуйте дії касира прибуткової каси наприкінці операційного дня.
8. На підставі яких документів здійснюється видача готівки з каси банку?
9. Що зобов'язаний зробити касир, отримавши видаткові документи?
10. Які дії виконує касир видаткової каси наприкінці операційного дня?

11. На яких рахунках здійснюється облік прибутково-видаткових касових операцій банку? Дайте їм характеристику.
12. Що таке інкасація і який механізм її здійснення?
13. Висвітліть порядок відображення в обліку операцій з інкасації готівки.
14. Яким чином проводиться підкріплення операційних кас банку? Які для цього використовують рахунки?
15. Охарактеризуйте порядок проведення ревізії каси та відображення в обліку її результатів.

Рекомендована література:

[1, 19, 20, 78-81]

Тестові завдання:

1. До складу операційної каси входить:
 - а) прибуткові і видаткові каси;
 - б) прибутково-видаткові каси та валютні каси;
 - в) каси з розміну грошей;
 - г) вечірні каси;
 - д) всі відповіді правильні.
2. Матеріально-відповідальними особами за зберігання грошей в касі є:
 - а) головний бухгалтер та завідувач каси;
 - б) керівник банку та касири;
 - в) головний бухгалтер, керівник банку, завідувач каси, касири;
 - г) лише завідувач каси і касири.
3. Приймання готівки в касу банку здійснюється на основі:
 - а) квитанцій;
 - б) об'яви на внесок готівки;
 - в) повідомлень;
 - г) прибуткових ордерів;
 - д) грошових чеків;
 - е) всі відповіді правильні.
4. Касири ведуть щоденні записи прийнятих і зданих грошових сум у:
 - а) Касовій книзі;
 - б) Книзі обліку прийнятих і виданих грошей;
 - в) Журналі обліку прийнятих сумок і мішків з готівкою і порожніх сумок;
 - г) Книзі обліку готівки обігової (операційної) каси та інших цінностей банку.
 - д) довідці касира.
5. Гроші з кас установ банків видаються на підставі:
 - а) грошових чеків;
 - б) повідомлень;

- в) розрахункових чеків;
 - г) видаткових касових ордерів.
- 6. Одержавши видатковий документ касир зобов'язаний:*
- а) одразу видати гроші клієнту;
 - б) перевірити наявність коштів на рахунку клієнта і видати їх йому;
 - в) перевірити правильність заповнення видаткового документа, наявність у ньому обов'язкових реквізитів, звірити паспортні дані одержувача коштів та залишок останніх на рахунку клієнта;
 - г) відповідь є неповною (Ваша відповідь).
- 7. Рахунок III порядку 100 є:*
- а) пасивним;
 - б) регулюючим;
 - в) активно-пасивним;
 - г) активним.
- 8. Під час інкасації інкасатор:*
- а) перераховує виручку, що здається клієнтами банку;
 - б) перераховує виручку, що здається клієнтами банку, і підписує супровідні документи;
 - в) не перераховує виручки, лише перевіряє кількість сумок і загальну суму виторгу за записами в накладній та копії супровідної відомості на кожну сумку, яку він приймає, і розписується в тій, що залишається на підприємстві;
- 9. Ліміт залишку в операційній касі банку визначається:*
- а) банком самостійно;
 - б) централізовано територіальним управлінням НБУ;
 - в) банком за погодженням із територіальним управлінням НБУ.
- 10. Касове обслуговування установ банку здійснюється:*
- а) банком у межах своєї системи;
 - б) операційним управлінням територіального управління Національного банку на підставі укладеного договору;
 - в) іншим банком також відповідно до укладеного договору;
 - г) всі відповіді правильні.
- 11. Ревізія каси проводиться:*
- а) раптово;
 - б) вибірково;
 - в) суцільно;
 - г) суцільно з контрольним перерахуванням керівником ревізії.

ТЕМА 3. ОБЛІК ОПЕРАЦІЙ З КРЕДИТУВАННЯ

План практичного заняття:

1. Сутність, класифікація, види та організація обліку операцій із кредитування.

2. Облік операцій із надання банком кредитів клієнтам та їх повернення.
3. Облік доходів за наданими кредитами клієнтам банку.
4. Облік забезпечення кредитних операцій.
5. Облік операцій з формування та використання спеціальних резервів за наданими кредитами.
6. Особливості обліку окремих кредитних операцій.
 - 6.1. Облік кредитних ліній.
 - 6.2. Облік кредитів овердрафт.
 - 6.3. Облік факторингових операцій.
 - 6.4. Облік кредитів, наданих суб'єктам господарювання за операціями РЕПО.

Питання для перевірки знань:

1. В чому полягає сутність кредитних операцій? Які види кредитів можуть надаватись банком?
2. Розкрийте порядок документального оформлення видачі кредитів.
3. На яких рахунках ведеться облік кредитних операцій? Дайте їм характеристику.
4. Що включають в себе кредити в поточну та інвестиційну діяльність?
5. Які Ви знаєте методи нарахування процентів за кредит? Охарактеризуйте їх.
6. Висвітліть порядок погашення кредиту та процентів за його користування.
7. Яким чином обліковують прострочену заборгованість за кредитами?
8. Дайте характеристику формам забезпечення повернення кредиту та відображення їх в обліку.
9. Висвітліть порядок обліку операцій за овердрафтом.
10. Розкрийте порядок обліку операцій репо.
11. Яким чином здійснюється облік факторингових операцій?
12. Як здійснюється облік формування і використання резервів, списання та повернення раніше списаних безнадійних активів у комерційних банках України?

Рекомендована література:

[16, 19, 20, 30, 31, 42, 66, 70]

Тестові завдання:

1. Банком можуть надаватись такі види кредитів:

- а) кредити юридичним особам;
- б) кредити фізичним особам;
- в) міжбанківські кредити;

- г) всі відповіді правильні;
- д) відповідь неповна (вкажіть Ваш варіант).

2. До кредитів в поточну діяльність відносять:

- а) факторингові операції;
- б) операції репо;
- в) кредити на купівлю будівель;
- г) фінансовий лізинг;
- д) кредити за внутрішньо-торгівельними операціями.

3. Для отримання кредиту позичальник повинен подати до банку:

- а) паспорт;
- б) заяву на отримання кредиту;
- в) свідоцтво про одруження;
- г) бізнес-план чи рахунок-фактуру, під який береться кредит;
- д) документи, що характеризують фінансовий стан клієнта;
- е) документи, що гарантують повернення кредиту;
- є) розпорядчі документи.

4. На рахунках першого класу обліковуються кредити, які:

- а) надані суб'єктам господарювання;
- б) одержані від НБУ;
- в) надані фізичним особам;
- г) надані іншим банкам;
- д) одержані від інших банків;
- е) надані органам загальнодержавного управління.

5. Частина рахунків другого класу призначена для обліку кредитів, які:

- а) надані суб'єктам господарювання;
- б) одержані від НБУ;
- в) надані фізичним особам;
- г) надані іншим банкам;
- д) одержані від інших банків;
- е) надані органам загальнодержавного управління.

6. Доходи від наданих кредитів відображаються на рахунках:

- а) третього класу;
- б) другого класу;
- в) першого класу;
- г) шостого класу;
- д) сьомого класу.

7. Видача кредиту юридичній особі для купівлі обладнання відображається в обліку записом:

- а) Дт 2600 „Поточні рахунки суб'єктів господарювання” — Кт 2040 „Короткострокові кредити СГД за внутрішніми торговельними операціями”;
- б) Дт 2071 „Короткострокові кредити на купівлю будівель, споруд, обладнання, землі, які надані СГД” — Кт 2600 „Поточні рахунки суб'єктів господарювання”;

в) Дт 2600 „Поточні рахунки суб’єктів господарювання” – Кт 2071 „Короткострокові кредити на купівлю будівель, споруд, обладнання, землі, які надані СГД”;

г) Дт 2071 „Короткострокові кредити на купівлю будівель, споруд, обладнання, землі, які надані СГД” – Кт 2620 „Поточні рахунки фізичних осіб”.

8. Погашення кредиту, наданого фізичним особам на поточні потреби, відбувається записом:

а) Дт 2600 „Поточні рахунки суб’єктів господарювання” – Кт 2202 „Інші короткострокові кредити, які надані фізичним особам на поточні потреби”;

б) Дт 2620 „Поточні рахунки фізичних осіб” – Кт 2207 „Прострочена заборгованість за кредитами, які надані фізичним особам на поточні потреби”;

в) Дт 2202 „Інші короткострокові кредити, які надані фізичним особам на поточні потреби” – Кт 2620 „Поточні рахунки фізичних осіб”;

г) Дт 2620 „Поточні рахунки фізичних осіб” – Кт 2202 „Інші короткострокові кредити, які надані фізичним особам на поточні потреби”.

9. Нарахування процентів за кредит відбувається із дотриманням:

а) принципу нарахування;

б) принципу обачності;

в) принципу відповідності;

г) принципу автономності.

10. Нарахування та облік процентів за користування кредитом здійснюється з використанням методів:

а) „факт-факт”;

б) „факт-план”;

в) „факт/360”;

г) „30/360”;

д) „план/360”.

11. Спосіб забезпечення повернення кредиту, коли банк-кредитор у разі невиконання позичальником зобов’язань щодо повернення кредиту і сплати процентів за ним має право задовольнити свої вимоги з вартості заставного майна переважно перед іншими кредиторами, називається:

а) добровільне страхування відповідальності;

б) гарантія;

в) застава.

12. Овердрафт – це:

а) кредитна операція, здійснювана під заставу цінних паперів;

б) кредитна операція купівлі банком у клієнта права на стягнення дебіторської заборгованості;

в) короткостроковий кредит, який надається клієнту понад залишок на його поточному рахунку в банку в межах заздалегідь обумовленої суми через дебетування його рахунка.

13. Факторинг – це:

- а) кредитна операція, здійснювана під заставу цінних паперів;
- б) кредитна операція купівлі банком у клієнта права на стягнення дебіторської заборгованості;
- в) короткостроковий кредит, який надається клієнту понад залишок на його поточному рахунку в банку в межах заздалегідь обумовленої суми через дебетування його рахунка.

14. Резерви банку під заборгованість за кредитами створюються:

- а) на бюджетні кошти;
- б) на повну суму чистого кредитного ризику за основним боргом;
- в) на кредитні операції між установами в системі одного банку;
- г) на операції з фінансового лізингу.

15. Основними факторами для розрахунку резервів під кредитні ризики є:

- а) розмір кредиту;
- б) фінансовий стан позичальника;
- в) платіжна дисципліна;
- г) термін кредиту;
- д) ступінь забезпечення кредиту.

ТЕМА 4. ОБЛІК ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ (2 год.)

План практичного заняття:

1. Економічний зміст та класифікація депозитів.
2. Порядок відкриття депозитних рахунків клієнтам банку.
3. Облікові процедури при зарахуванні коштів на депозитні рахунки.
4. Облік нарахування та сплати процентів за депозитами юридичних і фізичних осіб.
5. Облік операцій під час виплати коштів із депозитних рахунків.

Питання для перевірки знань:

1. Дайте визначення вкладу (депозиту), яке наводиться в банківському законодавстві України.
2. За якими ознаками і на які види класифікуються банківські вклади (депозити)?
3. Якими нормативно-правовими актами НБУ регламентуються питання, пов'язані з проведенням депозитних операцій та їх відображенням у бухгалтерському обліку банків України?
4. За якою вартістю українські банки мають оцінювати вклади (депозити) під час первісного визнання та після первісного визнання?
5. У чому полягає суть методу ефективної ставки відсотка?
6. Що таке амортизована собівартість фінансового зобов'язання?
7. В яких випадках банк припиняє визнання в балансі фінансового зобов'язання?

8. У чому полягає особливість обліку вкладів (депозитів), залучених банком в іноземній валюті?

9. На яких банківських рахунках зберігаються кошти клієнтів на вимогу?

10. Дайте характеристику бухгалтерських рахунків на яких в банку обліковуються кошти на вимогу клієнтів.

11. Якими бухгалтерськими проводками відображається нарахування і сплата банком процентних витрат в національній та іноземній валюті за коштами на вимогу клієнтів?

12. За якими рахунками відображаються в бухгалтерському обліку банку строкові кошти клієнтів?

13. Що має визнавати банк в бухгалтерському обліку, якщо під час первісного визнання він залучає кошти на вклад за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова?

14. Якими бухгалтерськими проводками відображається нарахування і сплата банком процентних витрат в національній та іноземній валюті за строковими коштами клієнтів?

15. Якими бухгалтерськими записами супроводжується амортизація дисконту (премії) за строковими коштами клієнтів?

16. Якими бухгалтерськими записами відображаються операції з повернення вкладнику депозиту у визначений договором строк?

17. Які бухгалтерські проводки виконує банк у разі дострокового повернення депозиту вкладнику?

18. За якими рахунками відображаються в бухгалтерському обліку банку операції з продовження строку дії (продлонгації) вкладних (депозитних) договорів?

19. Які види ощадних (депозитних) сертифікатів дозволено випускати українським банкам?

20. За рахунками якого класу Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України обліковуються кошти, залучені банком шляхом випуску ощадних (депозитних) сертифікатів?

Рекомендована література:

[15, 23, 30, 37, 52, 63]

Тестові завдання:

1. Депозити за ознакою вилучення коштів та строку поділяються на:

- а) довгострокові та короткострокові;
- б) депозити до запитання та строкові депозити;
- в) ощадні депозити і строкові депозити.

2. За терміном залучення депозити поділяються на:

- а) довгострокові та короткострокові;
- б) депозити до запитання та строкові депозити;

в) ощадні депозити і строкові депозити.

3. Ощадні вклади відкриваються:

- а) тільки фізичним особам;
- б) тільки юридичним особам;
- в) як фізичним, такі і юридичним особам.

4. Ощадні депозити характеризуються:

- а) укладенням депозитної угоди;
- б) оформленням ощадної книжки;
- в) фіксованим строком зберігання;

г) тим, що записи в ощадній книжці здійснюються за кожною операцією.

5. Власне строкові депозити мають наступні особливості:

- а) оформляються депозитною угодою;
- б) оформляються видачею ощадної книжки;
- в) мають чітко фіксований строк зберігання;
- г) не мають чітко фіксованого строку зберігання.

6. Строкові депозитні рахунки відкриваються:

- а) усім категоріям клієнтів банку;
- б) лише центральним і місцевим органам влади;
- в) лише суб'єктам господарської діяльності;
- г) бюджетним установам;
- д) іншим банкам;
- е) фізичним особам.

7. Банк відкриває клієнтам депозитний рахунок на підставі:

- а) ощадного сертифіката;
- б) свідоцтва про одруження;
- в) депозитної угоди;
- г) картки зі зразками підписів і відбитком печатки;
- д) паспорта;
- е) довідки про присвоєння ідентифікаційного коду;

8. Датою визнання депозиту і відкриття депозитного рахунку є:

- а) дата надходження грошей на депозит;
- б) наступна дата, після дати надходження грошей на депозит;
- в) дата підписання депозитної угоди.

9. Проценти за депозит банк може сплачувати із використанням методу:

- а) на дату повернення депозиту;
- б) періодично;
- в) на дату внесення коштів у депозит;
- г) всі відповіді правильні.

10. Банк може нараховувати проценти за:

- а) номінальною процентною ставкою;
- б) фактичною процентною ставкою;
- в) фіксованою процентною ставкою;
- г) плаваючою процентною ставкою;

д) всі відповіді правильні.

11. Повернення суми депозиту здійснюється шляхом:

- а) виписування видаткового касового ордеру і видачі грошей через касу банку;
- б) виписування видаткового касового ордеру і перерахунку грошей на поточний рахунок клієнта банку;
- в) виписування видаткового касового ордеру і перерахунку грошей на кореспондентський рахунок, якщо вкладник не є клієнтом банку;
- г) всі відповіді правильні.

ТЕМА 5. ОБЛІК РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ (2 год.)

План практичного заняття:

1. Принципи організації безготівкових розрахунків України, форми та інструменти безготівкових розрахунків. Вимоги до оформлення розрахункових документів.
2. Робота банків з відкриття поточних рахунків суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам. Порядок переоформлення та закриття рахунків.
3. Організація та облік розрахунків із застосуванням платіжних доручень та вимог-доручень.
4. Організація та облік розрахунків із застосуванням розрахункових чеків.
5. Організація та облік розрахунків акредитивами.
6. Організація та облік розрахунків платіжними вимогами в разі здійснення примусового списання коштів.
7. Організація та облік розрахунків в електронних системах типу «клієнт—банк».
8. Облік операцій з пластиковими картками.

Питання для перевірки знань:

1. Висвітліть принципи організації безготівкових розрахунків та їх форми.
2. Яким вимогам повинні відповідати бланки розрахункових документів?
3. Назвіть документи, необхідні для відкриття поточних рахунків, та їх призначення.
4. Розкрийте порядок переоформлення і закриття рахунків.
5. Вкажіть як здійснюються розрахунки за допомогою платіжних доручень.
6. Опишіть порядок розрахунків за допомогою платіжних вимог-доручень.
7. Яким чином здійснюються розрахунки чеками?

8. Охарактеризуйте порядок здійснення розрахунків акредитивами.
9. Який порядок використання платіжних вимог?
10. Пригадайте особливості розрахунків за допомогою системи „клієнт-банк”.
11. Як здійснюються розрахунки з використанням пластикових карток?

Рекомендована література:

[13, 19, 20, 45, 46, 53, 54]

Тестові завдання:

1. Для здійснення розрахункових операцій використовують:
 - а) платіжні вимоги;
 - б) платіжні доручення;
 - в) платіжні вимоги-доручення;
 - г) розрахункові чеки;
 - д) грошові чеки;
 - е) акредитиви;
 - є) меморіальні ордери.
2. Поточних рахунків СГД може мати:
 - а) лише один;
 - б) два;
 - в) необмежену кількість.
3. Платіжне доручення – це:
 - а) документ з письмовим дорученням клієнта банкові, що його обслуговує, переказати визначену суму зі свого рахунка на рахунок одержувача коштів;
 - б) документ, що містить письмове розпорядження власника рахунку (чекодавця) установі банку (банку-емітенту), яка веде його рахунок, сплатити чекоотримувачу зазначену в чеку суму коштів.
 - в) грошове зобов'язання банку за дорученням свого клієнта здійснити третій особі (постачальнику, бенефіціару), безпосередньо або через інший уповноважений банк, платежі за поставлені товари, виконані роботи та надані послуги за умовами, передбаченими в акредитиві.
4. Платіжна вимога-доручення – це:
 - а) документ з письмовим дорученням клієнта банкові, що його обслуговує, переказати визначену суму зі свого рахунка на рахунок одержувача коштів;
 - б) документ, що містить письмове розпорядження власника рахунку (чекодавця) установі банку (банку-емітенту), яка веде його рахунок, сплатити чекоотримувачу зазначену в чеку суму коштів.
 - в) грошове зобов'язання банку за дорученням свого клієнта здійснити третій особі (постачальнику, бенефіціару), безпосередньо або через інший

уповноважений банк, платежі за поставлені товари, виконані роботи та надані послуги за умовами, передбаченими в акредитиві.

5. Розрахунковий чек – це:

а) документ з письмовим дорученням клієнта банкові, що його обслуговує, переказати визначену суму зі свого рахунка на рахунок одержувача коштів;

б) документ, що містить письмове розпорядження власника рахунку (чекодавця) установі банку (банку-емітенту), яка веде його рахунок, сплатити чекоотримувачу зазначену в чеку суму коштів.

в) грошове зобов'язання банку за дорученням свого клієнта здійснити третій особі (постачальнику, бенефіціару), безпосередньо або через інший уповноважений банк, платежі за поставлені товари, виконані роботи та надані послуги за умовами, передбаченими в акредитиві.

6. Платіжне доручення банк приймає до виконання:

а) протягом 15 календарних днів з дня його виписки;

б) протягом 10 робочих днів з дня його виписки;

в) протягом 10 календарних днів з дня його виписки;

г) того ж самого дня, коли документ було виписано.

7. Банк приймає від платника платіжну вимогу-доручення:

а) протягом 20 робочих днів з дати оформлення одержувачем;

б) протягом 10 календарних днів з дня його виписки;

в) протягом 10 робочих днів з дня його оформлення одержувачем;

г) протягом 20 календарних днів з дня його оформлення одержувачем.

8. Термін дії чекової книжки:

а) один рік, при чому день оформлення її не враховується;

б) діє доти, поки не буде використаною;

в) один рік, але може бути продовжений у випадку її неповного використання.

9. Акредитиви поділяють на:

а) відкриті і закриті;

б) відкличні і безвідкличні;

в) покриті і непокриті.

10. Відкличний акредитив – це:

а) акредитив для здійснення розрахунків, за яким заздалегідь бронюються кошти платника в повній сумі на окремому рахунку в банку-емітенті або банку-виконавці;

б) акредитив, який може бути змінений або анульований банком-емітентом без попереднього погодження з бенефіціаром (наприклад, у разі недотримання умов, передбачених договором або дострокової відмови банку-емітента від гарантування платежів за акредитивом);

в) акредитив, оплата за яким в разі тимчасового браку коштів на рахунку платника гарантується банком-емітентом в порядку банківського кредиту;

г) тверде зобов'язання банку-емітента сплатити кошти в порядку та строки, визначені умовами акредитива, якщо документи, які ним передбачено, подано до банку своєчасно.

11. Покритий акредитив – це:

а) акредитив для здійснення розрахунків, за яким заздалегідь бронюються кошти платника в повній сумі на окремому рахунку в банку-емітенті або банку-виконавці;

б) акредитив, який може бути змінений або анульований банком-емітентом без попереднього погодження з бенефіціаром (наприклад, у разі недотримання умов, передбачених договором або дострокової відмови банку-емітента від гарантування платежів за акредитивом);

в) акредитив, оплата за яким в разі тимчасового браку коштів на рахунку платника гарантується банком-емітентом в порядку банківського кредиту;

г) тверде зобов'язання банку-емітента сплатити кошти в порядку та строки, визначені умовами акредитива, якщо документи, які ним передбачено, подано до банку своєчасно.

12. Примусове списання коштів з рахунків платників дозволяється:

а) у всіх випадках і за бажанням будь-кого;

б) на підставі виконавчих документів, установлених законами України;

в) на підставі рішень податкових органів;

г) на підставі визнаних претензій.

ТЕМА 6. ОБЛІК ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ (2 год.)

План практичного заняття:

1. Економічний зміст валютних операцій, їх види та класифікація.
2. Облік готівкових валютно-обмінних операцій.
3. Облік операцій з купівлі та продажу іноземної валюти за гривні.
4. Облік операцій з конвертації готівкової іноземної валюти.
5. Облік операцій з купівлі та продажу банківських металів з фізичною поставкою.
6. Облік безготівкових операцій з купівлі та продажу іноземної валюти та банківських металів.

Питання для перевірки знань:

1. Які операції відносяться до валютних?
2. Які види валютних операцій можуть здійснювати банки України?
3. За якими ознаками можна класифікувати валютні операції банків?
4. Якими нормативно-правовими актами НБУ регламентується методика бухгалтерського обліку валютних операцій банків України?
5. В якій подвійній оцінці здійснюється бухгалтерський облік операцій в іноземній валюті та банківських металів в банках України?

6. За якими валютними курсами відображаються банківські операції в іноземній валюті та банківських металах під час первісного визнання та на кожен наступний після визнання дату балансу?

7. За якими рахунками обліковується нереалізований результат від переоцінки балансових та позабалансових статей в іноземній валюті та банківських металах?

8. Що таке валютна позиція банку і на які види вона поділяється?

9. Які операції в іноземній валюті та банківських металах впливають на розмір відкритої валютної позиції банку?

10. Які бухгалтерські рахунки використовуються для обліку балансової та позабалансової валютної позиції банку?

11. Які касові та розрахункові документи використовуються у процесі здійснення готівкових валютно-обмінних операцій?

12. У якій валюті банки можуть отримувати комісійну винагороду за проведення готівкових валютно-обмінних операцій?

13. Якими бухгалтерськими проводками супроводжуються операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні касою банку (відділення) та обмінним пунктом?

14. За яким курсом здійснюються готівкові операції з конвертації іноземної валюти і як вони відображаються в обліку?

15. В яких випадках можливе інкасо старих і пошкоджених банкнот іноземних держав з негайною оплатою?

16. Які банкноти іноземних держав приймаються банком на інкасо з послідувальною оплатою?

17. Які бухгалтерські проводки виконуються за операціями з приймання на інкасо банкнот іноземних держав?

18. Якими нормативно-правовими актами НБУ регламентуються банківські операції з іменними і дорожніми чеками в іноземній валюті та методика їх бухгалтерського обліку?

19. Які реквізити повинен містити іменний чек в іноземній валюті?

20. Які бухгалтерські проводки здійснюються за операціями з приймання іменних чеків на інкасо та виплати коштів за ними?

21. Що являє собою дорожній чек і які реквізити він повинен містити?

22. Якими бухгалтерськими записами супроводжуються операції з продажу дорожніх чеків клієнтам та операції з сплати (купівлі) дорожніх чеків у клієнтів?

23. Яким документом оформляються операції з купівлі!продажу банківських металів?

24. Якими бухгалтерськими проводками супроводжуються операції з купівлі-продажу банківських металів за гривні касою банку (відділення)?

25. Якими нормативно-правовими актами НБУ регламентуються операції з купівлі та продажу безготівкової іноземної валюти і банківських металів та методика їх обліку?

26. Які обмеження встановлені нормативно-правовими актами НБУ щодо операцій з купівлі та продажу безготівкової іноземної валюти і банківських металів?

27. Який збір і у якому розмірі повинні сплачувати юридичні і фізичні особи, які купляють безготівкову іноземну валюту за гривні?

28. Як в бухгалтерському обліку відображаються операції з купівлі та продажу безготівкової іноземної валюти і банківських металів за дорученням клієнтів банку та за власними операціями банку?

30. У яких фінансових звітах розкривається інформація про валютні операції банку?

Рекомендована література:

[13, 19, 20, 32, 45, 46, 49, 55, 58]

Тестові завдання:

1. Які з наведених нижче банківських операцій відносяться до валютних, згідно з чинним законодавством України?

- а) неторговельні операції з валютними цінностями;
- б) ведення рахунків клієнтів (нерезидентів) у гривнях;
- в) ведення рахунків клієнтів (резидентів і нерезидентів) в іноземній валюті;
- г) операції з банківськими металами;
- д) усе перераховане вище.

2. В якій подвійній оцінці здійснюється бухгалтерський облік операцій в банківських металах в банках України?

- а) в номінальній сумі іноземної валюти;
- б) в гривневому еквіваленті за офіційним курсом;
- в) в золотому еквіваленті;
- г) тройських унціях.

3. Які балансові статті в іноземній валюті і банківських металах повинні переоцінювати українські банки і як часто?

- а) усі балансові статті кожен день;
- б) монетарні статті 1 раз в тиждень;
- в) немонетарні статті при кожній зміні офіційного валютного курсу;
- г) монетарні статті при кожній зміні офіційного валютного курсу.

4. Які позабалансові статті в іноземній валюті і банківських металах повинні переоцінювати українські банки і як часто?

- а) усі позабалансові статті при кожній зміні офіційного валютного курсу;
- б) усі позабалансові статті при кожній зміні офіційного валютного курсу, крім вимог і зобов'язань за похідними фінансовими інструментами;
- в) тільки позабалансові вимоги при кожній зміні офіційного валютного курсу;

г) тільки позабалансові зобов'язання при кожній зміні офіційного валютного курсу.

5. Які з наведених нижче статей в іноземній валюті не підлягають переоцінці в разі зміни офіційного курсу гривні до іноземних валют?

а) залишки в іноземній валюті за рахунками цінних паперів, що обліковуються за собівартістю;

б) інвестиції до асоційованих компаній в іноземній валюті;

в) інвестиції до дочірніх компаній в іноземній валюті;

г) усе перераховане вище.

6. На якому рахунку обліковується результат від переоцінки балансових монетарних статей в іноземній валюті та банківських металах?

а) 9920;

б) 6203;

в) 3811;

г) 6204.

7. Як називається валютна позиція, за якої сума активів та позабалансових вимог перевищує суму балансових і позабалансових зобов'язань у кожній іноземній валюті та банківських металах:

а) закрита;

б) відкрита довга;

в) відкрита коротка;

г) позабалансова.

8. Які операції з нижченаведених не впливають на розмір відкритої валютної позиції банку?

а) формування резервів в іноземній валюті за рахунок витрат;

б) нарахування доходів та витрат в іноземній валюті;

в) купівля за дорученням і кошти клієнтів безготівкової іноземної валюти;

г) залучення від клієнтів депозитів в іноземній валюті;

д) купівля та продаж готівкової іноземної валюти та банківських металів.

9. Як вплине на валютну позицію банку операція із продажу касою банку фізичній особі 500 євро за гривні?

а) збільшиться довга валютна позиція;

б) збільшиться коротка валютна позиція;

в) зменшиться коротка валютна позиція;

г) ніяк не вплине.

10. Які з наведених касових документів є бланками суворого обліку?

а) квитанція за формою № 377_К;

б) квитанція за формою № 377_А;

в) довідка –certificate за формою № 377;

г) квитанція за формою № 377_і;

д) квитанція за формою № 377_І.

11. Який касовий документ видається пунктом обміну валюти фізичним особам-резидентам як підтвердження здійснення валютно!обмінних операцій:

- а) квитанція за формою № 377_K;
- б) квитанція за формою № 377_A;
- в) довідка –certificate за формою № 377;
- г) квитанція за формою № 377_i;
- д) квитанція за формою № 377_I.

12. Бухгалтерське проведення Дт 1001 Кт 3800 означає:

- а) банк купив готівкову іноземну валюту;
- б) банк продав готівкову іноземну валюту;
- в) банк купив банківські метали;
- г) банк продав банківські метали.

13. Який касовий документ видається касою банку фізичній особі!нерезиденту як підтвердження проведення операції з купівлі в неї готівкової іноземної валюти і дорожніх чеків за готівкові гривні:

- а) квитанція за формою № 377_K;
- б) квитанція за формою № 377_A;
- в) довідка –certificate за формою № 377;
- г) квитанція за формою № 377_i;
- д) квитанція за формою № 377_I.

14. Яке бухгалтерське проведення виконує банк у разі обміну банківських металів (надходження до банку зливків банківського металу однієї ваги та вибуття зливків того самого металу іншої ваги, які є еквівалентними за загальною вагою та вартістю за офіційним курсом НБУ)?

- а) Дт 1101 Кт 3800;
- б) Дт 3801 Кт 1001;
- в) Дт 3800 Кт 1101;
- г) в бухгалтерському обліку дана операція не відображається.

15. Який касовий документ видається касою банку як підтвердження проведення операції з прийняття на інкасо банкнот іноземних держав:

- а) квитанція за формою № 377_K;
- б) квитанція за формою № 377_A;
- в) довідка –certificate за формою № 377;
- г) квитанція за формою № 377_i;
- д) квитанція за формою № 377_I.

16. Бухгалтерське проведення Дт 3801 Кт 6204 означає:

- а) банк купив готівкову іноземну валюту;
- б) банк продав готівкову іноземну валюту;
- в) банк отримав позитивний результат від обмінної операції;
- г) банк отримав негативний результат від обмінної операції.

17. Яку бухгалтерську проводку виконує банк у разі відмови платника відшкодувати прийняті до сплати на інкасо чеки в іноземній валюті та повернення їх без сплати?

- а) Дт 9831 Кт 9910;
- б) Дт 9830 Кт 9910;
- в) Дт 9910 Кт 9830;
- г) Дт 9910 Кт 9831.

ТЕМА 7. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

План практичного заняття:

1. Поняття, класифікація та нормативно-правове регулювання обліку фінансових інвестицій.
2. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку.
3. Облік цінних паперів, придбаних до портфеля на продаж.
4. Облік цінних паперів в портфелі банку до погашення.
5. Облік інвестицій в асоційовані та дочірні компанії.

Питання для перевірки знань:

1. Що відноситься до фінансових інвестицій і на які види вони класифікуються з позиції бухгалтерського обліку?
2. Яким нормативно-правовим актом НБУ регламентується методика бухгалтерського обліку фінансових інвестицій банків України?
3. Які види цінних паперів обліковуються у торговому портфелі банку?
4. За якою вартістю банки відображають в обліку придбані цінні папери у торговий портфель під час первісного визнання та після первісного визнання?
5. Які види цінних паперів обліковуються у портфелі банку на продаж?
6. За якою вартістю банки відображають в обліку придбані цінні папери у портфель на продаж під час первісного визнання та після первісного визнання?
7. Які види цінних паперів обліковуються у портфелі до погашення?
8. В яких випадках банк не повинен визнавати цінні папери як утримувані до погашення?
9. За якою вартістю відображаються в обліку придбані цінні папери у портфель до погашення під час первісного визнання та після первісного визнання?
10. За яким методом здійснюється нарахування процентних доходів за борговими цінними паперами, що обліковуються у портфелі на продаж та портфелі до погашення і в чому суть цього методу?
11. Дайте визначення асоційованої та дочірньої компанії.
12. За яким методом відображаються в обліку інвестиції в асоційовані компанії і в чому суть цього методу?

Рекомендована література:

[13, 19, 20, 32, 45, 46, 49, 55, 58]

Тестові завдання:

1. *Інвестиції в цінні папери, придбані банком для перепродажу та переважно з метою отримання прибутку від короткотермінових коливань їх ціни або дилерської маржі класифікуються, як:*

- а) інвестиції в торговий портфель;
- б) інвестиції в портфель на продаж;
- в) інвестиції в портфель до погашення;
- г) інвестиції в асоційовані компанії;
- д) інвестиції в дочірні компанії.

2. *До фінансових інвестицій в акції, які дають суттєвий вплив, але не дають контролю відносяться:*

- а) інвестиції в торговий портфель;
- б) інвестиції в портфель на продаж;
- в) інвестиції в портфель до погашення;
- г) інвестиції в асоційовані компанії;
- д) інвестиції в дочірні компанії.

3. *За якою вартістю первісно оцінюються інвестиції банку в портфель цінних паперів на продаж, справедливу вартість яких можна достовірно визначити?*

- а) амортизованою собівартістю;
- б) собівартістю;
- в) справедливою вартістю;
- г) чистою вартістю реалізації.

4. *В яких випадках банк не повинен визнавати цінні папери як утримувані до погашення:*

- а) якщо банк має намір утримувати цінні папери протягом невизначеного часу;
- б) якщо банк готовий продати їх у разі змін ринкових ставок відсотка, ризиків, потреб ліквідності;
- в) якщо умови випуску безстрокових боргових цінних паперів передбачають сплату відсотків протягом невизначеного часу (тобто немає фіксованого строку погашення);
- г) в усіх вищеперерахованих випадках.

5. *За якими рахунками відображаються в обліку банку витрати на операції з придбання боргових цінних паперів у торговий портфель під час їх первісного визнання?*

- а) за відповідними рахунками з обліку дисконту або премії;
- б) за відповідним рахунком з обліку комісійних витрат;
- в) за відповідним рахунком з обліку цінних паперів;
- г) за відповідним рахунком переоцінки цінних паперів.

6. *Які цінні папери, що придбані банком, оцінюються за їх справедливою вартістю на кожну наступну після визнання дату балансу?*

- а) цінні папери в торговому портфелі;
 - б) акції та інші цінні папери з нефіксованим прибутком у портфелі на продаж, справедливу вартість яких неможливо достовірно визначити;
 - в) цінні папери, що утримуються до погашення;
 - г) інвестиції в асоційовані компанії;
 - д) інвестиції в дочірні компанії.
7. *За якою вартістю відображаються на дату балансу інвестиції в дочірні компанії в індивідуальній фінансовій звітності материнського банку?*
- а) амортизованою собівартістю;
 - б) собівартістю;
 - в) справедливою вартістю;
 - г) чистою вартістю реалізації.
8. *Як називається метод обчислення амортизованої собівартості фінансового активу або фінансового зобов'язання та розподілу доходу чи витрат від відсотків на відповідний період?*
- а) повної консолідації;
 - б) участі в капіталі;
 - в) ефективної ставки відсотка;
 - г) собівартості.
9. *За яким портфелем боргових цінних паперів не здійснюється амортизація дисконту та премії?*
- а) торговим портфелем;
 - б) портфелем на продаж;
 - в) портфелем до погашення;
 - г) жодним з перерахованих;
10. *Інвестиції в які цінні папери не переглядаються на зменшення корисності?*
- а) інвестиції в торговий портфель;
 - б) інвестиції в портфель на продаж;
 - в) інвестиції в портфель до погашення;
 - г) інвестиції в асоційовані компанії;
 - д) інвестиції в дочірні компанії.
11. *З якого і в який портфель банку заборонено переведення цінних паперів?*
- а) з торгового портфеля у портфель на продаж;
 - б) з портфеля на продаж у торговий портфель;
 - в) з торгового портфеля у портфель до погашення;
 - г) усе перераховане вище.
12. *Як впливає на інвестицію в асоційовану компанію виплата дивідендів асоційованою компанією інвестору?*
- а) збільшує інвестицію;
 - б) зменшує інвестицію;
 - в) ніяк не впливає.
13. *За якою вартістю первісно оцінюються та відображаються в обліку банку інвестиції в дочірні компанії?*

- а) амортизованою собівартістю;
- б) собівартістю;
- в) справедливою вартістю;
- г) чистою вартістю реалізації.

14. Куди банк може перевести свої інвестиції в асоційовані компанії?

- а) торговий портфель;
- б) портфель на продаж;
- в) портфель до погашення;
- г) інвестицію в дочірні компанії.

15. Як називається метод обліку, згідно з яким інвестицію первісно відображають за собівартістю, а потім коригують, щоб відобразити частку інвестора в чистих прибутках чи збитках об'єкта інвестування?

- а) повної консолідації;
- б) участі в капіталі;
- в) ефективної ставки відсотка;
- г) собівартості.

16. За яким рахунком відображається результат від продажу інвестиції банку в асоційовані компанії?

- а) 5103;
- б) 6203;
- в) 6393;
- г) 6310.

17. Бухгалтерські проведення Дт 9900 Кт 9350; Дт 9360 Кт 9900 означають:

- а) банк уклав угоду про купівлю цінних паперів;
- б) наступила дата розрахунку за придбаними цінними паперами;
- в) банк уклав угоду про продаж цінних паперів;
- г) змінилась справедлива вартість цінних паперів між датою розрахунку і датою операції.

18. Якою бухгалтерською проводкою відображається зменшення справедливої вартості акцій, що обліковуються банком у його торговому портфелі?

- а) Дт 3811 Кт 6203;
- б) Дт 6203 Кт 3811;
- в) Дт 3007 Кт 6203;
- г) Дт 6203 Кт 3007.

ТЕМА 8. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ (2 год.)

План практичного заняття:

1. Поняття, класифікація та регламентація обліку основних засобів та нематеріальних активів банку.

2. Облік операцій з придбання та створення основних засобів та нематеріальних активів.
3. Облік витрат на підтримання об'єктів необоротних активів у робочому стані та поліпшення основних засобів і удосконалення нематеріальних активів.
4. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів.
5. Облік вибуття основних засобів та нематеріальних активів.

Питання для перевірки знань:

1. Дайте визначення основних засобів та нематеріальних активів.
2. На які групи з позиції бухгалтерського обліку класифікуються основні засоби та нематеріальні активи в банках України?
3. Які види основних засобів відносяться до інвестиційної нерухомості?
4. За яких умов необоротні активи класифікуються як утримувані для продажу?
5. Яким нормативно-правовим актом НБУ регламентуються методологічні засади формування в бухгалтерському обліку банків інформації про операції з основними засобами та нематеріальними активами?
6. За яких умов об'єкт основних засобів та нематеріальних активів визнається активом?
7. З чого складається первісна вартість придбаного об'єкта основних засобів та нематеріальних активів?
8. Які витрати, що пов'язані із придбанням чи створенням нематеріального активу визнаються витратами звітного періоду?
9. Як визначається первісна вартість об'єкта необоротного активу, отриманого в обмін на подібний та неподібний актив?
10. Які витрати включає первісна вартість створених необоротних активів?
11. Як відображаються в бухгалтерському обліку витрати на поліпшення (вдосконалення) необоротних активів та витрати на підтримання необоротних активів у придатному для використання стані?
12. За якими методами банки можуть здійснювати подальший облік основних засобів і нематеріальних активів після їх первісного визнання?
13. В яких випадках банк повинен визнавати зменшення корисності необоротних активів?
14. Які методи нарахування амортизації необоротних активів можуть використовувати банки?
15. Який метод нарахування амортизації є найбільш розповсюдженим і чому?
16. У чому полягають особливості нарахування амортизації нематеріальних активів?
17. В яких випадках об'єкти необоротних активів припиняють визнаватися в балансі?

18. Як визначається фінансовий результат від продажу основних засобів і нематеріальних активів?

Рекомендована література:

[13, 17, 19, 20, 32, 45, 46, 62]

Тестові завдання:

1. Які з наведених нижче активів відносяться до нематеріальних активів?

- а) право на комп'ютерну програму;
- б) права на користування земельною ділянкою;
- в) ліцензії;
- г) усе зазначене вище.

2. Як банк має класифікувати необоротні активи, балансова вартість яких відшкодовуватиметься шляхом операції з продажу, а не поточного використання:

- а) як інвестиційну нерухомість;
- б) як незавершені капітальні інвестиції;
- в) як інші необоротні матеріальні активи;
- г) як необоротні активи утримувані для продажу.

3. Які з наведених нижче активів відносяться до інвестиційної нерухомості?

- а) транспортні засоби;
- б) земельна ділянка, що утримується з метою реалізації в короткостроковій перспективі;
- в) земля, подальше використання якої на даний момент не визначено;
- г) будівля, зайнята банком.

4. Бухгалтерське проведення Дт 4400 Кт 3510 означає:

- а) банк здійснив попередню оплату за основні засоби;
- б) банк визнав в балансі основні засоби, придбані на умовах попередньої оплати;
- в) банк визнав в балансі основні засоби, оплата за які ще не здійснена;
- г) банк придбав основні засоби в обмін на подібний об'єкт.

5. За яким рахунком відображаються в обліку банку витрати на підтримання необоротних активів у придатному для використання стані?

- а) 3519;
- б) 4310;
- в) 4430;
- г) 7420.

6. Які необоротні активи не підлягають переоцінці?

- а) необоротні активи, які обліковуються за методом первісної вартості (собівартості);
- б) бібліотечні фонди;

- в) малоцінні необоротні матеріальні активи;
- г) усе зазначене вище.

7. Якими бухгалтерськими проводками відображається дооцінка основних засобів у випадку використання першого методу відображення накопиченого зносу?

- а) Дт 4409 Кт 4400;
- б) Дт 4400 Кт 5100;
- в) Дт 5100 Кт 4409;
- г) Дт 5100 Кт 4400.

8. Якими бухгалтерськими проводками відображається уцінка нематеріальних активів у випадку використання другого методу відображення накопиченої амортизації?

- а) Дт 7499 Кт 4300;
- б) Дт 4309 Кт 5101;
- в) Дт 4309 Кт 4300;
- г) Дт 7499 Кт 4300.

9. Який термін, не може перевищувати строк корисного використання нематеріальних активів в банках України?

- а) 20 років;
- б) 15 років;
- в) 10 років;
- г) 5 років.

10. За яким рахунком банк має відображати втрати від зменшення корисності необоротних активів, які не переоцінювалися?

- а) 7490;
- б) 7499;
- в) 4400;
- г) 6499.

11. За якими необоротними активами не нараховується амортизація?

- а) предметами антикваріату;
- б) землею;
- в) необоротними активами, утримуваними для продажу;
- г) необоротними активами, балансова вартість яких дорівнює їх ліквідаційній вартості;
- д) усіма зазначеними вище.

12. Ліквідаційна вартість яких видів необоротних активів прирівнюється до нуля при розрахунку їх вартості, що амортизується?

- а) основних засобів;
- б) інших необоротних матеріальних активів;
- в) незавершених капітальних інвестицій;
- г) нематеріальних активів.

13. Як може здійснюватися амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів?

- а) 50 % їх вартості в першому місяці їх використання і 50 % у другому місяці їх використання;

- б) 100 % їх вартості в першому місяці використання;
- в) 100 % їх вартості в останньому місяці використання;
- г) 50 % їх вартості в першому місяці їх використання та 50 % у місяці їх списання з балансу внаслідок невідповідності критеріям визнання їх активом.

14. Бухгалтерське проведення Дт 4400 Кт 4410 означає:

- а) банк придбав інвестиційну нерухомість;
- б) банк продав інвестиційну нерухомість;
- в) банк перевів об'єкт інвестиційної нерухомості до категорії нерухомості, зайнятої власником;
- г) банк перевів об'єкт нерухомості, зайнятої власником до категорії інвестиційної нерухомості.

15. За яким рахунком банк відображає в обліку негативний гудвіл?

- а) 4300;
- б) 7499;
- в) 4321;

ТЕМА 9. ОБЛІК МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ БАНКУ (2 год.)

План практичного заняття:

1. Поняття, класифікація та регламентація обліку матеріальних цінностей банку.
2. Облік операцій із придбання банком запасів матеріальних цінностей.
3. Списання запасів матеріальних цінностей.
4. Облік ювілейних монет, що мають гривневий номінал і не є засобом платежу.
5. Облік резервів для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості, пов'язаної із запасами матеріальних цінностей.

Питання для перевірки знань:

1. Які активи відносяться до запасів матеріальних цінностей банку?
2. Охарактеризуйте періодичну та постійну систему обліку запасів.
3. Яка система обліку запасів використовується в банках України?
4. З яких витрат складається собівартість запасів?
5. Як здійснюється розрахунок собівартості запасів?
6. Який з методів оцінки запасів призводить до однакових результатів при періодичній та постійній системах обліку?
7. Які методи визначення собівартості запасів можуть використовувати банки України?
8. За якою вартістю відображаються в бухгалтерському обліку банків запаси матеріальних цінностей?
9. За рахунками якого розділу Плану рахунків обліковуються запаси матеріальних цінностей банків України?

10. Якими бухгалтерськими записами супроводжуються операції банку з придбання матеріальних цінностей за національну та іноземну валюту?

11. В яких випадках запаси матеріальних цінностей можуть списуватися з балансу банку і які бухгалтерські проводки при цьому виконуються?

12. Як здійснюється облік матеріальних цінностей, прийнятих у заставу, якщо заставлене майно переходить у власність банку-заставодержателя?

13. Які бухгалтерські записи виконуються за операціями з придбання та реалізації ювілейних монет, що мають карбованцевий номінал і не є засобом платежу?

14. Як здійснюється облік операцій, пов'язаних з формуванням і використанням резервів для відшкодування можливих втрат за дебіторською заборгованістю банку?

15. У яких фінансових звітах банку розкривається інформація про запаси матеріальних цінностей банку?

Рекомендована література:

[7, 13, 19, 20, 35, 45, 46, 54]

Тестові завдання:

1. *Що включається до складу запасів матеріальних цінностей банку?*
 - а) будівля, в якій знаходиться банк;
 - б) комп'ютери;
 - в) господарські матеріали;
 - г) малоцінні і швидкозношувані предмети, що використовуються не більше ніж один рік.
2. *Як називається метод оцінки запасів, який базується на припущенні, що запаси використовуються у тій послідовності, у якій вони надходили на склад, тобто запаси, які першими реалізуються (відпускаються в експлуатацію), оцінюються за собівартістю перших за часом надходження запасів?*
 - а) ФІФО;
 - б) ЛІФО;
 - в) середньозваженої вартості;
 - г) ідентифікованої вартості.
3. *При якому методі оцінки запасів кінцевий залишок запасів складається із одиниць запасів, що були придбані останніми?*
 - а) ФІФО;
 - б) ЛІФО;
 - в) середньозваженої вартості;
 - г) ідентифікованої вартості.

4. Який з методів оцінки запасів призводить до однакових результатів при періодичній та постійній системах обліку?

- а) ФІФО;
- б) ЛІФО;
- в) середньозваженої вартості;
- г) ідентифікованої вартості.

5. Які витрати, згідно з МСБО 2 «Запаси», включаються у собівартість запасів матеріальних цінностей?

- а) ціна придбання матеріальних цінностей;
- б) витрати на зберігання запасів;
- в) витрати на транспортування, навантаження і розвантаження;
- г) мито на ввезення та інші податки (окрім тих, що згодом повертаються підприємству податковими органами).

6. За якою вартістю запаси матеріальних цінностей відображаються в бухгалтерському обліку банків України?

- а) справедливою вартістю;
- б) первісною вартістю;
- в) чистою вартістю реалізації;
- г) за найменшим з двох показників: собівартістю або чистою вартістю реалізації.

7. Запаси матеріальних цінностей банків України:

- а) не переоцінюються взагалі;
- б) переоцінюються раз в квартал;
- в) переоцінюються раз в півріччя;
- г) переоцінюються на дату балансу.

8. Бухгалтерське проведення Дт 3400 Кт 3610 означає:

- а) банк здійснив попередню оплату в національній валюті за матеріальні цінності;
- б) банк отримав матеріальні цінності, за які було заплачено наперед;
- в) банк отримав матеріальні цінності, за які він ще не заплатив;
- г) банк перерахував кошти з кореспондентського рахунку за придбані матеріальні цінності на умовах післяоплати.

9. Бухгалтерське проведення Дт 7499 Кт 3400 означає:

- а) підзвітною особою банку використано отримані матеріальні цінності на господарські потреби;
- б) зі складу банку видано матеріальні цінності для поліпшення основних засобів;
- в) банк списав з балансу пошкоджені, застарілі та зіпсовані матеріальні цінності;
- г) зі складу банку видано в експлуатацію спецодяг для працівників банку.

10. Бухгалтерське проведення Дт 7405 Кт 3400 означає:

- а) підзвітною особою банку використано отримані матеріальні цінності на господарські потреби;

б) зі складу банку видано матеріальні цінності для поліпшення основних засобів;

в) банк списав з балансу пошкоджені, застарілі та зіпсовані матеріальні цінності;

г) зі складу банку видано в експлуатацію спецодяг для працівників банку.

11. Бухгалтерське проведення Дт 3552 Кт 6499 означає:

а) банківський працівник відшкодував вартість матеріальних цінностей, що були зіпсовані;

б) в банку встановлено винну особу, яка має відшкодувати вартість матеріальних цінностей, яких не вистарчає;

в) в банку знайдено матеріальні цінності, що вважалися пропавшими;

г) банк списав з балансу пошкоджені, застарілі та зіпсовані матеріальні цінності.

12. За якою вартістю банк обліковує матеріальні цінності, прийняті у заставу?

а) собівартістю;

б) справедливою вартістю;

в) чистою вартістю реалізації;

г) будь-якою вартістю, згідно з обліковою політикою банку.

13. Якою бухгалтерською проводкою відображаються суми витрат від псування цінностей до часу встановлення осіб, які мають відшкодувати нестачі або втрати?

а) Дт 9617 Кт 9910;

б) Дт 3552 Кт 6499;

в) Дт 7499 Кт 3400;

г) Дт 9910 Кт 9617.

14. Бухгалтерське проведення Дт 9900 Кт 9500 означає:

а) банк прийняв у заставу матеріальні цінності;

б) банк списав вартість заставлених матеріальних цінностей у зв'язку з їх реалізацією;

в) банк здійснив уцінку матеріальних цінностей, прийнятих ним у заставу;

г) банк списав з балансу пошкоджені, застарілі та зіпсовані матеріальні цінності.

ТЕМА 10. ОБЛІК ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ (2 год.)

План практичного заняття:

1. Поняття, класифікація та регламентація обліку лізингових операцій.
2. Облік операцій з фінансового лізингу.
3. Облік операцій із оперативного лізингу.

Питання для перевірки знань:

1. Дайте визначення лізингової операції.
2. За якими ознаками класифікуються лізингові операції?
3. Чим операції з фінансового лізингу відрізняються від операційного лізингу?
4. З чого складаються лізингові платежі за операціями з фінансового лізингу?
5. Якими нормативно-правовими актами НБУ регламентується методика бухгалтерського обліку лізингових операцій банків України?
6. Якими бухгалтерськими записами супроводжуються операції з нарахування та отримання банком-лізингодавцем доходу за фінансовим та оперативним лізингом?
7. Які бухгалтерські проводки виконує банк-лізингоодержувач за операціями з нарахування та сплати витрат за фінансовим та оперативним лізингом?
8. Якими бухгалтерськими проводками супроводжується перехід у власність банку-лізингоодержувача отриманих у фінансовий лізинг необоротних активів?
9. Як відображаються в обліку банку-лізингоодержувача витрати на поліпшення об'єкта фінансового та операційного лізингу?

Рекомендована література:

[11, 18, 19, 20, 23, 39]

Тестові завдання:

1. Від чого залежить класифікація лізингу як фінансового або оперативного?
 - а) форми лізингового договору;
 - б) суті операції;
 - в) виду активу, що передається в лізинг;
 - г) терміну лізингу.
2. Бухгалтерське проведення Дт 4400 Кт 3615 означає:
 - а) банк отримав основні засоби у фінансовий лізинг;
 - б) банк надав клієнту основні засоби в фінансовий лізинг;
 - в) банк визнав в балансі придбані на умовах попередньої оплати основні засоби, які він надасть в фінансовий лізинг;
 - г) банк отримав основні засоби в оперативний лізинг.
3. Бухгалтерське проведення Дт 2071 Кт 4400 означає:
 - а) банк надав клієнту основні засоби в фінансовий лізинг;
 - б) банк визнав в балансі придбані на умовах попередньої оплати основні засоби, які він надасть в фінансовий лізинг;
 - в) банк визнав в балансі придбані на умовах післяоплати основні засоби, які він надасть в фінансовий лізинг;
 - г) банк отримав основні засоби у фінансовий лізинг.

4. *Якою бухгалтерською проводкою відображається нарахування доходу за фінансовим лізингом, наданим підприємству?*

- а) Дт 2078 Кт 6028;
- б) Дт 1528 Кт 6018;
- в) Дт 6018 Кт 1525;
- г) Дт 6028 Кт 2075.

5. *Бухгалтерське проведення Дт 2600 Кт 2071 означає:*

а) клієнт сплатив банку суму нарахованих процентів за фінансовим лізингом;

б) клієнт сплатив банку суму компенсації вартості об'єкта фінансового лізингу;

в) банк надав клієнту основні засоби в фінансовий лізинг;

г) банк надав клієнту основні засоби в оперативний лізинг.

6. *Бухгалтерське проведення Дт 4400 Кт 2071 означає:*

а) клієнт повернув банку основні засоби, що перебували в нього згідно з договором фінансового лізингу;

б) клієнт сплатив банку суму компенсації вартості об'єкта фінансового лізингу;

в) банк надав клієнту основні засоби в фінансовий лізинг;

г) банк надав клієнту основні засоби в оперативний лізинг.

7. *Якою бухгалтерською проводкою відображається амортизація витрат, що пов'язані з оформленням договору про фінансовий лізинг, що наданий іншому банку?*

- а) Дт 2078 Кт 6028;
- б) Дт 1528 Кт 6018;
- в) Дт 6018 Кт 1525;
- г) Дт 6028 Кт 2075.

8. *Бухгалтерське проведення Дт 3615 Дт 4409 Кт 4400 означає:*

а) банк-лізингоодержувач повернув лізингодавцю основні засоби, що перебували в нього згідно з договором фінансового лізингу;

б) клієнт сплатив банку суму компенсації вартості об'єкта фінансового лізингу;

в) банк надав клієнту основні засоби в фінансовий лізинг;

г) банк надав клієнту основні засоби в оперативний лізинг.

9. *Якою бухгалтерською проводкою банк-лізингоодержувач відображає нарахування процентних витрат за фінансовим лізингом?*

- а) Дт 7028 Кт 3678;
- б) Дт 1528 Кт 6018;
- в) Дт 2078 Кт 6028;
- г) Дт 6028 Кт 2075.

10. *Якою бухгалтерською проводкою банк-лізингоодержувач відображає сплату лізингодавцю нарахованих процентних витрат за фінансовим лізингом?*

- а) Дт 3678 Кт 1200;
- б) Дт 1528 Кт 6018;

в) Дт 3615 Кт 1200;

г) Дт 7028 Кт 3678.

11. Бухгалтерське проведення Дт 4400 Кт 1520 означає:

а) банку повернуто іншим банком основні засоби, що перебували в нього згідно з договором фінансового лізингу;

б) клієнт сплатив банку суму компенсації вартості об'єкта фінансового лізингу;

в) банк надав клієнту основні засоби в фінансовий лізинг;

г) банк надав клієнту основні засоби в оперативний лізинг.

12. Якою бухгалтерською проводкою банк-лізингоодержувач відображає сплату лізингодавцю суму зобов'язання за фінансовим лізингом?

а) Дт 1528 Кт 6018;

б) Дт 3615 Кт 1200;

в) Дт 3678 Кт 1200;

г) Дт 7028 Кт 3678.

13. Якими бухгалтерськими проводками відображається в обліку банку лізингодавця передання ним в оперативний лізинг основних засобів, за якими нарахований знос?

а) Дт 4400 (аналітичний рахунок «Оперативний лізинг») Кт 4400 (аналітичний рахунок «Власні основні засоби»);

б) Дт 4400 (аналітичний рахунок «Власні основні засоби») Кт 4400 (аналітичний рахунок «Оперативний лізинг»);

в) Дт 4409 (аналітичний рахунок «Оперативний лізинг») Кт 4409 (аналітичний рахунок «Власні основні засоби»);

г) Дт 4409 (аналітичний рахунок «Власні основні засоби») Кт 4409 (аналітичний рахунок «Оперативний лізинг»);

14. Якою бухгалтерською проводкою банк-лізингоодержувач відображає в обліку отримані ним в оперативний лізинг основні засоби?

а) Дт 4400 (аналітичний рахунок «Оперативний лізинг») Кт 4400 (аналітичний рахунок «Власні основні засоби»);

б) Дт 9840 Кт 9910;

в) Дт 9910 Кт 9840;

г) Дт 4409 (аналітичний рахунок «Власні основні засоби») Кт 4409 (аналітичний рахунок «Оперативний лізинг»).

15. Якою бухгалтерською проводкою супроводжується нарахування лізингових платежів банко-лізингоодержувачем згідно з договором оперативного лізингу?

а) Дт 3578 Кт 6395;

б) Дт 1200 Кт 3578;

в) Дт 7395 Кт 3678;

г) Дт 3678 Кт 1200.

16. Бухгалтерське проведення Дт 2600 Кт 3578 означає:

а) банку повернуто іншим банком основні засоби, що перебували в нього згідно з договором фінансового лізингу;

б) клієнт сплатив банку нараховані лізингові платежі згідно з угодою з оперативного лізингу;

в) банк-лізингоодержувач сплатив лізингодавцю лізингові платежі;

г) банк надав клієнту основні засоби в оперативний лізинг.

17. Якою бухгалтерською проводкою супроводжується нарахування лізингових платежів банком-лізингодавцем згідно з договором оперативного лізингу?

а) Дт 3578 Кт 6395;

б) Дт 1200 Кт 3578;

в) Дт 7395 Кт 3678;

г) Дт 3678 Кт 1200.

18. Якою бухгалтерською проводкою супроводжується сплата нарахованих лізингових платежів банком-лізингоодержувачем згідно з договором оперативного лізингу?

а) Дт 3578 Кт 6395;

б) Дт 1200 Кт 3578;

в) Дт 7395 Кт 3678;

г) Дт 3678 Кт 1200.

19. Бухгалтерське проведення Дт 7423 Кт 4409 означає:

а) банк-лізингоодержувач нарахував амортизацію за основними засобами, що перебувають в нього згідно з договором фінансового лізингу;

б) банк-лізингодавець нарахував амортизацію за основними засобами, наданими у фінансовий лізинг;

в) банк-лізингоодержувач нарахував амортизацію за основними засобами, що перебувають в нього згідно з договором оперативного лізингу;

г) банк-лізингодавець нарахував амортизацію за нематеріальними активами, наданими у фінансовий лізинг.

20. Як відображаються в обліку банку-лізингоодержувача витрати на поліпшення об'єкта оперативного лізингу?

а) як капітальні інвестиції у створення інших необоротних матеріальних активів;

б) як витрати звітного періоду;

в) як доходи звітного періоду;

г) як лізингові платежі.

21. Якою бухгалтерською проводкою супроводжується здійснення капітальних інвестицій за основними засобами, що отримані банком в оперативний лізинг?

а) Дт 3510 Кт 1200;

б) Дт 4530 Кт 3510;

в) Дт 4500 Кт 4530;

г) Дт 7421 Кт 1200.

22. Якою бухгалтерською проводкою відображається вартість необоротного активу, отриманого банком за операцією з продажу необоротного активу з укладенням договору про його одержання банком-продавцем в оперативний лізинг?

- а) Дт 9910 Кт 9840;
- б) Дт 4400 Кт 1200;
- в) Дт 4400 Кт 3615;
- г) Дт 9840 Кт 9910.

ТЕМА 11. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ (2 год.)

План практичного заняття:

1. Поняття, структура та нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу.
2. Облік операцій з формування статутного капіталу.
3. Облік операцій із збільшення статутного капіталу.
4. Облік викуплених власних акцій.
5. Облік розрахунків за дивідендами.

Питання для перевірки знань:

1. Дайте визначення власного капіталу.
2. Від яких двох факторів залежить структура власного капіталу банку?
3. Що входить до складу основного і додаткового капіталу банку?
4. Як здійснюється процес державної реєстрації банку?
5. Де зберігаються кошти, що вносяться учасниками банку до державної реєстрації і після державної реєстрації банку?
6. Якими нормативно-правовими актами НБУ регламентується облік власного капіталу банку та розкриття інформації про нього у фінансовій звітності?
7. Охарактеризуйте рахунки за якими обліковується статутний капітал банку.
8. Які бухгалтерські проводки здійснюються при формуванні статутного капіталу після державної реєстрації банку?
9. В яких випадках виникають емісійні різниці і за яким рахунком вони обліковуються?
10. Розкрийте методику обліку викупу власних акцій банку, їх подальшого перепродажу та анулювання.
12. Якими бухгалтерськими записами супроводжуються операції з нарахування дивідендів за власними акціями банку та їх сплати акціонерам?
13. Як відображається в обліку спрямування дивідендів на придбання акцій нової емісії?
14. У яких фінансових звітах розкривається інформація про власний капітал банку?

Рекомендована література:

[8, 9, 13, 19, 20, 45, 46]

Тестові завдання:

1. *Основний капітал банку включає:*
 - а) сплачений і зареєстрований статутний капітал банку;
 - б) розкриті резерви;
 - в) загальний фонд покриття ризиків;
 - г) резерви переоцінки;
 - д) усе перераховане вище.
2. *Сума статутного капіталу банку визначається Законом України «Про банки і банківську діяльність».*
 - а) твердження правдиве
 - б) твердження не правдиве
3. *Мінімальний розмір статутного капіталу на момент реєстрації банку не може бути менше:*
 - а) 10 мільйонів доларів;
 - б) 5 мільйонів євро;
 - в) 10 мільйонів євро;
 - г) 15 мільйонів євро.
4. *В якій валюті резиденти України можуть вносити кошти для формування та збільшення статутного капіталу банку?*
 - а) тільки у гривнях;
 - б) у гривнях та іноземній валюті;
 - в) тільки в іноземній валюті.
5. *В яких випадках банк має право збільшувати свій статутний капітал?*
 - а) коли акціонери прийняли рішення про збільшення статутного капіталу;
 - б) коли попередньо оголошений капітал сплачений більше ніж на 90 %;
 - в) коли попередньо оголошений капітал повністю сплачений.
6. *Власні акції банку, викуплені в акціонерів банку повинні бути реалізовані або анульовані протягом:*
 - а) 1 місяця;
 - б) 6 місяців;
 - в) 12 місяців;
 - г) обмежень не встановлено.
7. *Бухгалтерське проведення Дт 5001 Кт 5000 означає:*
 - а) анулювання банком викуплених в акціонерів власних акцій;
 - б) перепродаж банком викуплених власних акцій;
 - в) відображення суми, що залишається внести протягом року з часу реєстрації збільшення статутного капіталу банку;
 - г) продаж банком власних акцій до реєстрації збільшення статутного капіталу банку.
8. *Бухгалтерське проведення Дт 5002 Кт 2600 означає:*
 - а) викуп власних акцій в акціонерів банку за ціною, яка вища, ніж номінальна вартість;

б) викуп власних акцій в акціонерів банку за ціною, яка нижча ніж номінальна вартість;

в) викуп власних акцій в акціонерів банку за номінальною вартістю;

г) анулювання банком викуплених в акціонерів власних акцій.

9. Бухгалтерське проведення Дт 1001 Кт 5001 означає:

а) продаж банком власних акцій до реєстрації збільшення статутного капіталу банку;

б) перепродаж банком викуплених власних акцій;

в) здійснено реєстрацію збільшення статутного капіталу банку;

г) продаж банком власних акцій фізичним особам після реєстрації збільшення статутного капіталу банку.

10. Якою бухгалтерською проводкою супроводжується операція з анулювання банком викуплених в акціонерів власних акцій?

а) Дт 5002 Кт 5000;

б) Дт 5002 Кт 5010;

в) Дт 5000 Кт 5002;

г) Дт 5002 Кт 2600.

11. Які бухгалтерські проводки виконує банк у разі прийняття ним рішення про виплату дивідендів акціонерам?

а) Дт 3631 Кт 1001;

б) Дт 5040 Кт 5003;

в) Дт 5040 Кт 3631;

г) ніякі.

12. Інформація про зміни у власному капіталі банку розкривається у:

а) звіті «Баланс»;

б) звіті про фінансові результати;

в) звіті про власний капітал;

г) примітках до річної фінансової звітності.

13. У якому розділі звіту про рух грошових коштів наводиться інформація про власний капітал банку?

а) «Грошові кошти від операційної діяльності»;

б) «Грошові кошти від інвестиційної діяльності»;

в) «Грошові кошти від фінансової діяльності»;

г) «Вплив змін обмінного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти».

ТЕМА 12. ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ (4 год.)

План практичного заняття №1:

1. Економічний зміст, класифікація та методологічні засади бухгалтерського обліку доходів і витрат банку.

2. Облік процентних доходів та витрат банку.

3. Облік комісійних доходів і витрат банку.

План практичного заняття №2:

4. Облік загальних адміністративних витрат.
5. Облік фінансового результату банку.

Питання для перевірки знань:

1. Дайте визначення понять «доходи» та «витрати».
2. Як класифікуються банківські доходи і витрати з позиції бухгалтерського обліку?
3. Якими нормативно-правовими актами НБУ регламентується методологія та методика бухгалтерського обліку доходів та витрат банків?
4. За яких умов визнаються банківські доходи і витрати?
5. Які надходження в банк від інших осіб не визнаються доходами?
6. Які платежі банку не визнаються витратами?
7. В яких випадках доходи і витрати можуть не відображатися в бухгалтерському обліку за рахунками нарахованих доходів і витрат?
8. Рахунки яких класів Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України використовуються для обліку доходів і витрат?
9. Як відображаються в бухгалтерському обліку банку доходи і витрати в іноземній валюті?
10. За яким методом визнаються та оцінюються процентні доходи і витрати банку і в чому його суть?
11. Якими бухгалтерськими проводками супроводжуються операції з нарахування і отримання процентних доходів в національній та іноземній валюті?
12. Які бухгалтерські проводки виконує банк у разі амортизації дисконту і премії за фінансовими активами?
13. Які бухгалтерські проводки виконує банк у разі непогашення боржником заборгованості за нарахованими доходами в строк, передбачений угодою?
14. Якими бухгалтерськими проводками відображаються операції з нарахування і сплати процентних витрат в національній та іноземній валюті?
15. Які бухгалтерські проводки виконує банк у разі амортизації дисконту і премії за фінансовими зобов'язаннями?
16. Якими бухгалтерськими проводками відображаються операції з нарахування і отримання комісійних доходів в національній та іноземній валюті?
17. Які бухгалтерські проводки виконуються у разі втрати ймовірності щодо отримання компенсації за дебіторською заборгованістю за нарахованими та неотриманими доходами (крім процентних доходів за фінансовими інструментами)?
18. Якими бухгалтерськими проводками супроводжуються операції з нарахування і сплати комісійних витрат в національній та іноземній валюті?

19. За якими рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України облікову'ються прибутки і збитки від торговельних операцій?
21. Якими бухгалтерськими проводками відображаються витрати на утримання банківсь'кого персоналу?
22. Якими бухгалтерськими записами супроводжуються виплати та розрахунки за авансами, виданими працівникам банку під звіт на відрядження та інші господарські витрати?
23. Які бухгалтерські проводки виконуються у разі нарахування та сплати загальнодержавних та місцевих податків і зборів (обов'язкових платежів)?
24. Як здійснюється облік витрат банку на податок на прибуток?
25. Якими бухгалтерськими проводками супроводжуються операції із закриття рахунків доходів і витрат в останній день звітного року?
26. У яких фінансових звітах розкривається інформація про доходи, витрати і фінансовий результат діяльності банку?

Рекомендована література:

[8, 9, 13, 19, 20, 45, 46]

Тестові завдання:

1. *Які доходи банку класифікуються, як доходи, отримані в результаті операційної діяльності?*
 - а) процентні доходи;
 - б) комісійні доходи;
 - в) прибутки від торговельних операцій;
 - г) дохід у вигляді дивідендів;
 - д) усе перераховане вище.
2. *Які з перерахованих нижче витрат банку не відносяться до витрат, що виникли внаслідок операційної діяльності?*
 - а) податок на прибуток;
 - б) витрати на формування спеціальних резервів;
 - в) збитки від торговельних операцій;
 - г) дивіденди, що сплачені банком за власними акціями;
 - д) витрати від оперативного лізингу.
3. *В яких випадках дохід не визнається?*
 - а) якщо дохід не може бути достовірно оцінений;
 - б) якщо здійснюється обмін активами, які є подібними за призначенням та мають однакову справедливую вартість;
 - в) якщо здійснюється обмін неподібними активами, справедливую вартість яких неможливо достовірно визначити;
 - г) в усіх перерахованих вище випадках.

4. Які доходи і витрати можуть визнаватися без відображення за рахунками нарахованих доходів і витрат?

- а) процентні доходи (витрати);
- б) дивіденди;
- в) комісійні доходи (витрати) за безперервними послугами;
- г) комісійні доходи (витрати) за одноразовими послугами.

5. Які грошові надходження в банк не визнаються доходами?

- а) проценти за користування кредитами, що були надані банком;
- б) сума авансу в рахунок попередньої оплати послуг;
- в) надходження від первинного розміщення цінних паперів;
- г) надходження, що належать іншим особам.

6. Які платежі банку не визнаються витратами?

- а) попередня (авансова) оплата товарів, робіт, послуг;
- б) погашення одержаних банком кредитів;
- в) повернення залучених банком депозитів;
- г) усе перераховане вище.

7. Як часто повинен здійснюватися бухгалтерський облік нарахованих доходів і витрат та амортизація дисконту (премії)?

- а) кожного дня;
- б) не рідше одного разу на тиждень;
- в) не рідше одного разу на місяць;
- г) не рідше одного разу на квартал.

8. Які доходи і витрати банку відображаються на нетто-основі?

- а) прибутки і збитки від реалізації торгових цінних паперів;
- б) прибутки і збитки від реалізації цінних паперів з портфеля на продаж;
- в) результат від торгівлі іноземною валютою і банківськими металами;
- г) усі перераховані вище.

9. Як амортизація дисконту за фінансовими активами впливає на фінансовий результат банку?

- а) збільшує процентні доходи;
- б) зменшує процентні доходи;
- в) збільшує процентні витрати;
- г) зменшує процентні витрати.

10. Як амортизація премії за фінансовими зобов'язаннями впливає на фінансовий результат банку?

- а) збільшує процентні доходи;
- б) зменшує процентні доходи;
- в) збільшує процентні витрати;
- г) зменшує процентні витрати.

11. Які дії виконує банк у разі непогашення боржником заборгованості за нарахованими процентними доходами, у строк, передбачений угодою?

- а) формує спеціальні резерви на суму неотриманих нарахованих доходів;

б) визнає суму неотриманих нарахованих доходів за відповідними рахунками з обліку прострочених нарахованих доходів;

в) визнає суму неотриманих нарахованих доходів за відповідними рахунками з обліку процентних витрат;

г) списує суму неотриманих нарахованих доходів за рахунок сформованих раніше спеціальних резервів.

12. Яку бухгалтерську проводку виконує банк у разі втрати ймовірності щодо отримання компенсації за дебіторською заборгованістю за нарахованими та не отриманими доходами (крім процентних доходів за фінансовими інструментами)?

а) Дт 7720 Кт 3599;

б) Дт 3599 Кт 7720;

в) Дт 3599 Кт 3579;

г) Дт 9600 Кт 9910.

13. Якою бухгалтерською проводкою відображається операція із нарахування заробітної плати банківським працівникам протягом місяця?

а) Дт 3559 Кт 3652;

б) Дт 3652 Кт 2625;

в) Дт 7400 Кт 3654;

г) Дт 7400 Кт 3652.

14. Якою бухгалтерською проводкою супроводжується операція із нарахування відпускних банківським працівникам, якщо період відпустки повністю збігається із звітним місяцем?

а) Дт 7400 Кт 3652;

б) Дт 7400 Кт 3658;

в) Дт 7400 Кт 3654;

г) Дт 7400 Кт 3500.

15. Бухгалтерське проведення Дт 7452 Кт 3550 означає:

а) видано аванс на відрядження банківському працівнику;

б) банківським працівником повернено невикористані кошти, що були раніше отримані ним на відрядження;

в) виплачено банківському працівнику кошти за результатами авансового звіту про витрати на відрядження;

г) згідно з авансовим звітом банківського працівника визнано витратами аванс на відрядження.

16. Якою бухгалтерською проводкою банк відображає визнання витрат з податку на прибуток?

а) Дт 3520 Кт 1200;

б) Дт 7900 Кт 3620;

в) Дт 3620 Кт 3520;

г) Дт 7900 Кт 3621.

17. В яких випадках відстрочений податок на прибуток не визнається витратами?

а) якщо він нарахований у результаті операцій з переоцінки основних засобів;

б) якщо він нарахований у результаті операцій з переоцінки нематеріальних активів;

в) якщо він нарахований у результаті операцій з переоцінки цінних паперів у портфелі банку на продаж;

г) в усіх зазначених вище випадках.

18. Які бухгалтерські проводки виконує банк 31 грудня із закриття рахунків доходів і витрат, за умови, що доходи перевищують витрати?

а) Дт 5040 Кт Рахунки 6 класу;

б) Дт Рахунки 6 класу Кт 5040;

в) Дт 5040 Кт Рахунки 7 класу;

г) Дт Рахунки 7 класу Кт 5040.

19. Якщо банк закінчив фінансовий рік із збитком, то з яких рахунків банк може списувати кошти для покриття цього збитку?

а) 5030;

б) 5022;

в) 5021;

г) 5020;

д) усіх перерахованих вище.

ТЕМА 13. СУТНІСТЬ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКУ (4 год.)

План практичного заняття №1:

1. Призначення, класифікація та загальні вимоги до формування фінансової звітності.

2. Характеристика, структура та методика формування балансу.

3. Характеристика, структура та методика формування звіту про фінансові результати.

План практичного заняття №2:

4. Характеристика, структура та методика формування звіту про рух грошових коштів.

5. Характеристика, структура та методика формування звіту про власний капітал банку.

6. Вимоги щодо подання і оприлюднення банківської фінансової звітності. Відповідальність і контроль за достовірністю звітності банку.

Питання для перевірки знань:

1. З якою метою складається фінансова звітність?

2. Якими нормативно-правовими актами НБУ регламентуються питання, пов'язані із складанням і поданням банками фінансової звітності?

3. Які фінансові звіти входять до складу квартальної фінансової звітності банків України?
4. Які фінансові звіти входять до складу річної фінансової звітності банків України?
5. Показники якої фінансової звітності банку і в якому випадку підлягають коригуванню із урахуванням впливу інфляції?
6. Яка робота має передувати складанню річної фінансової звітності банку?
7. В якому вигляді і в які терміни вітчизняні банки мають подавати фінансову звітність Національному банку України?
8. В яких виданнях і в які терміни банки зобов'язані публікувати свою квартальну та річну фінансову звітність?
9. З якою метою складається звіт «Баланс» банку і яку інформацію він надає?
10. Як групуються активні та пасивні рахунки у статті у звіті «Баланс» банку?
11. Назвіть основні статті активу та пасиву звіту «Баланс» банку.
12. Чим річний звіт «Баланс» відрізняється від квартального звіту «Баланс»?
13. Які ще баланси, окрім квартального та річного звіту «Баланс», складають і подають Національному банку України банки та до якої звітності вони відносяться?
14. З якою метою складається звіт про фінансові результати і яка інформація в ньому розкривається?
15. Які статті включає квартальний та річний звіт про фінансові результати?
16. З якою метою складається звіт про рух грошових коштів і яку інформацію він розкриває?
17. На які три види класифікується діяльність банку у звіті про рух грошових коштів?
18. За яким методом може складатися звіт про рух грошових коштів?
19. Які розділи включає звіт про рух грошових коштів банку?
20. Яка інформація подається у звіті про власний капітал банку і які статті включає даний звіт?
21. Яка інформація міститься у примітках до фінансової звітності?
22. Скільки приміток до квартальної та річної фінансової звітності передбачено Інструкцією про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України?

Рекомендована література:

[13, 19, 20, 45, 46]

Тестові завдання:

1. Бухгалтерська звітність, яка містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів банку за звітний період називається:

- а) фінансовою;
- б) статистичною;
- в) оперативною;
- г) податковою.

2. Фінансова звітність банку формується з дотриманням наступних принципів:

- а) компетентності;
- б) конфіденційності;
- в) доцільності вибору методики та техніки;
- г) перевагу змісту над формою;
- д) всіх вище перерахованих.

3. Квартальна звітність банку складається з:

- а) Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів;
- б) Балансу, Звіту про фінансові результати;
- в) Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал.

4. Метою складання звітності є надання інформації про стан банку:

- а) інвесторам та кредиторам;
- б) менеджерам та керівництву банку;
- в) працівникам підприємства;
- г) органам державного управління та громадськості;
- г) всі відповіді правильні.

5. Які з перерахованих реквізитів повинен містити баланс банку:

- а) стаж роботи бухгалтера, який складав баланс;
- б) назву банку;
- в) наявність філій;
- г) дату подання до вищестоящих органів.

6. В Звіті про рух грошових коштів наводяться дані про рух грошових коштів в процесі:

- а) операційної діяльності банку;
- б) інвестиційної діяльності банку;
- в) фінансової діяльності банку;
- г) правильної відповіді не запропоновано;
- д) всі відповіді правильні.

7. Метою складання Звіту про рух грошових коштів є надання інформації про:

- а) внутрішні зміни в складі грошових коштів банку;
- б) надходження активів шляхом емісії акцій;
- в) всі відповіді правильні;
- г) немає правильної відповіді.

8. Операційний дохід банку розраховується:

а) чистий процентний дохід + чистий комісійний дохід + дивідендний дохід;

б) чистий процентний дохід + чистий комісійний дохід + дивідендний дохід + чистий торговельний дохід + прибуток (збиток) від інвестиційних цінних паперів + прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані і дочірні установи та інших інвестицій + інший операційний дохід;

в) чистий процентний дохід + чистий комісійний дохід + дивідендний дохід + чистий торговельний дохід + прибуток (збиток) від інвестиційних цінних паперів + прибуток від довгострокових інвестицій в асоційовані і дочірні установи та інших інвестицій;

г) чистий процентний дохід + чистий комісійний дохід + дивідендний дохід + чистий торговельний дохід + прибуток (збиток) від інвестиційних цінних паперів.

9. Прибуток до оподаткування банку визначається:

а) операційний дохід – загальноадміністративні витрати – витрати на персонал – витрати на безнадійні та сумнівні борги;

б) операційний дохід – загальноадміністративні витрати – витрати на персонал;

в) операційний дохід – загальноадміністративні витрати – витрати на персонал – витрати на безнадійні та сумнівні борги – податок на прибуток;

г) операційний дохід – загальноадміністративні витрати – витрати на персонал – витрати на безнадійні та сумнівні борги – непередбачені витрати.

10. Річна фінансова звітність банку:

а) обов'язково підлягає перевірці та підтвердженню її незалежним аудитором;

б) обов'язково підлягає публікації в періодичних виданнях, доступних користувачам звітності;

в) обов'язково підлягає розповсюдженню її серед користувачів у вигляді окремих друкованих видань;

г) всі відповіді правильні.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ "ОБЛІК У БАНКАХ»

Завдання 1

Охарактеризуйте зовнішніх та внутрішніх користувачів облікової інформації та їх основні цілі щодо її одержання та використання. Визначте роль правильного ведення бухгалтерського обліку щодо отримання інформації. Відповідь оформіть у формі таблиці 1.

Таблиця 1

Користувачі облікової інформації та їх цілі

Користувачі облікової інформації	Зміст необхідної інформації
Кредитори	
Органи державного управління	
Міжнародні фінансові організації	
Інвестори	
Національний банк України	
Акціонери	
Громадськість	
Клієнти банку	
Працівники	

Завдання 2

На основі наведених даних знайдіть правильну відповідь.

<i>Термін</i>	<i>Визначення</i>
1. Бухгалтерський облік	А. Заборгованість банку, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів банку, що втілюють в собі економічні вигоди
2. Внутрішньо-господарський облік	Б. Процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення та передачі інформації про діяльність банку зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень
3. Зобов'язання	В. Система обробки та підготовки інформації про діяльність банку для внутрішніх користувачів в процесі управління банком
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку	Г. Нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечить міжнародним стандартам
5. Безперервність	Д. Пріоритетною є оцінка активів банку, виходячи з витрат на їх виробництво та придбання
6. Історична собівартість	Е. Можливість розподілу діяльності банку на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності
7. Періодичність	Є. Постійне (з року в рік) застосування банком обраної облікової політики
8. Послідовність	Ж. Оцінка активів і зобов'язань банку здійснюється, виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі

Завдання 3

Згідно з принципами нарахування і відповідності для визнаних доходів і витрат застосовують такі терміни:

- відкладений дохід, або доходи майбутніх періодів (авансів, надходжень, передоплат);
- нарахований дохід;
- відкладені витрати, або витрати майбутніх періодів (авансовий платіж);
- нараховані витрати.

З'ясуйте відповідність нижче наведених визначень до терміна і прокоментуйте відповідь прикладами:

- дохід ще не зароблений, отриманий наперед;
- дохід вже зароблений але не отриманий;
- видатки сплачені, але не понесені;
- видатки понесені, але ще не сплачені.

Приклади:

- відсотки за весь термін користування кредитом, сплачені позичальником водночас з отриманням кредиту;
- відсотки за строковими депозитами, нараховані наприкінці місяця, строк повернення яких ще не настав;
- отримана орендна плата за офісне приміщення за шість місяців наперед;
- нараховані і сплачені відпускні у розмірі 1800 грн. за дні відпустки у січні місяці;
- наприкінці місяця нараховані відсотки за користування кредитами, термін сплати за кредитними договорами ще не настав.

Завдання 4

Початковий баланс банку «Київ» включає такі дані:

1. Засновниками — фізичними особами внесено в касу банку внесків готівкою у сумі 350 000 грн.

2. Засновниками — юридичними особами на коррахунок банку перераховано внесків до статутного капіталу в сумі 4 650 000 грн.

- Використовуючи основне бухгалтерське рівняння, запишіть наведені дані у вигляді формули.
- Поясніть зміст бухгалтерського рівняння.

Завдання 5

Які з перелічених статей витрат слід вважати капітальними, а які — поточними для складання фінансових звітів банку:

- купівля офісного приміщення;
- щорічна амортизація офісного приміщення;
- сплата коштів за нотаріальне посвідчення угоди купівлі-продажу приміщення;
- вартість ремонту комп'ютерного обладнання;

- дохід від реалізації кредитних карток;
- вартість нових комп'ютерів;
- митні збори, сплачені при ввезенні комп'ютерів;
- транспортні витрати на доставку комп'ютерів;
- вартість встановлення нових комп'ютерів;
- заробітна плата операторів.

Завдання 6

На основі наведених даних, вкажіть нумерацію рахунків IV порядку згідно Плану рахунків комерційних банків, вкажіть їх вид і характер. За наведеними залишками за бухгалтерськими рахунками складіть бухгалтерський звіт (тис. грн.):

- Кредити, отримані від НБУ — 27890;
- Вкладення в асоційовані компанії — 139;
- Кошти у НБУ — 6300;
- Кредити, надані клієнтам — 106165;
- Акціонерний капітал — 20580;
- Резервний фонд — 15420;
- Прибуток — 6500;
- Кошти клієнтів банку — 116330;
- Товарно-матеріальні цінності на складі та дебітори — 8730;
- Кредити та депозити, отримані від інших банків — 48265;
- Цінні папери, що рефінансуються НБУ — 46731;
- Цінні папери та акції, придбані банком — 892;
- Основні засоби, нематеріальні активи та капітальні вкладення банку — 21197;
- Резерви на покриття кредитних ризиків (за операціями з клієнтами) — 674;
- Кошти в інших банках — 37809;
- Інші активи — 7696.

Завдання 7

Виходячи з формули номера аналітичного особового рахунку, складіть номер особового рахунку, відкритого:

- 1) за короткостроковими депозитами, які залучені від банку «Зоря», на балансовому рахунку 7012 «Відсоткові витрати за короткостроковими депозитами інших банків», якщо відомо:
 - номер банку «Зоря» за міжбанківськими розрахунками — 322636;
 - номер особового рахунку по порядку — 016.
- 2) за поточним рахунком ТОВ „Ольвія”, на балансовому рахунку 2600 „Кошти на вимогу суб'єктів господарювання”, якщо відомо:
 - номер ТОВ „Ольвія” — 4563457;
 - номер особового рахунку по порядку — 115.

Завдання 8

У АКБ «Фінанси та кредит» 06.07 ц. р. за поточними рахунками ТзОВ «Лана» проведені наступні операції: в грн.

- за платіжним дорученням іногороднього платника зарахована виручка від реалізації — 6000 грн.;
- за грошовим чеком видані кошти на заробітну плату — 3200 грн.;
- за платіжним дорученням перераховані кошти за виконані роботи з капітального ремонту приміщення — 1500 грн.;
- за поточний рахунок зарахований наданий банком короткостроковий кредит — 10000 грн.;
- за платіжним дорученням перераховані платежі до державного бюджету — 1095 грн.;

Залишок коштів на поточному рахунку на початок дня складає 10 грн..

- Відобразіть наведені операції за поточним особовим рахунком.
- Назвіть обов'язкові реквізити особового рахунку.

Завдання 9

Визначте вид і характер наведених бухгалтерських рахунків:

- 1) строкові депозити НБУ;
- 2) кредити в інвестиційну діяльність, які надані СГД;
- 3) грошова компенсація заощаджень громадян України в установах Ощадбанку;
- 4) непередбачені витрати;
- 5) основні засоби;
- 6) кредиторська заборгованість за податком на прибуток;
- 7) малоцінні і швидкозношувані предмети;
- 8) сумнівна заборгованість за кредитами, які надані фізичним особам;
- 9) власні акції, які викуплені в акціонерів;
- 10) процентні доходи за рахунками СГД за факторинговими операціями;
- 11) витрати на комунальні послуги;
- 12) надані клієнтам гарантії;
- 13) застава, за якої предмет застави передається на зберігання заставодержателю;
- 14) резерв під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж;
- 15) кошти в розрахунках СГД;
- 16) короткострокові вклади фізичних осіб;
- 17) сумнівна дебіторська заборгованість.

Завдання 10

З перерахованих шифрів рахунків виберіть ті, в назвах яких зустрічаються наступні слова, та вкажіть їх повну назву:

1. Кредити: 1211, 1310, 1325, 1400, 1510, 1491, 1524, 1581, 1582, 1624, 2010, 1811, 2050, 2045, 2095, 2110.

2. Дебіторська заборгованість: 1001, 1207, 1335, 1890, 2801, 2622, 2890, 2903, 3540, 3550, 3660, 7452.

3. Доходи: 2048, 1582, 1300, 6180, 6397, 7103, 9702, 9000, 6100, 3905, 3690, 3118, 3590, 3600, 3648, 3008.

4. Суб'єкти господарської діяльності: 1011, 1212, 1620, 2020, 2700, 2047, 3012, 2924, 2095, 3210, 9781.

Завдання 11

На протязі операційного дня в прибуткову касу АКБ „Аваль” надійшла готівка грошей:

- 1) виручка з реалізації від юридичних осіб – 10000 грн.
- 2) з коррахунку на поповнення каси – 4 50 000 грн.
- 3) невикористаний залишок від підзвітної особи — 150 грн.
- 4) як погашення позички працівником банку — 3800 грн.
- 5) на вклади від громадян – 13000 грн.
- 6) як прибуткування надлишку каси за результатами ревізії – 55 грн.

Відобразіть в обліку (на бухгалтерських рахунках) операції щодо надходження готівки грошей в касу банку.

Завдання 12

Видано і списано готівку грошей з каси банку „Аваль” протягом операційного дня:

- 1) юридичним особам на господарські потреби — 8000 грн.
- 2) у підзвіт працівникам банку — 650 грн.
- 3) на позичку фізичній особі – 5600 грн.
- 4) для здачі на Коррахунок — 70 000 грн.
- 5) обмінному валютному пункту — 5000 грн.
- 6) як повернення фізичній особі депозиту — 1800 грн.
- 7) списано недостачу каси за результатами ревізії — 23 грн.

• Складіть бухгалтерські проводки з видачі та списання грошей з каси банку.

Завдання 13

Використовуючи дані завдань 12 та 11, відкрийте рахунок 1001 „Банкноти та монети в касі банку” та відобразіть операції із надходження та видачі грошей із каси банку за операційний день. Залишок грошових коштів на початок операційного дня в касі банку складає 15000 грн. Обчисліть залишок грошових коштів в касі банку на кінець операційного дня.

Завдання 14

Інкасатори „Промінвестбанку” здали грошову виручку на загальну суму 550000грн..

Під час перерахунку фактичної наявності грошей із даними супровідних відомостей та попереднього оприбуткування в касу:

- а) не виявлено відхилень фактичної наявності від документальної;

б) виявлено недостачу на суму 14000грн.;

в) виявлено надлишок у сумі – 1800грн..

Складіть бухгалтерські проведення з інкасації готівки із врахуванням всіх вищеперелічених варіантів.

Завдання 15

Вкажіть кореспонденцію рахунків за операціями з грошовими коштами в касі „Приватбанку”. Обчисліть залишок грошових коштів в касі банку на кінець операційного дня.

1. Залишок грошових коштів в касі на початок операційного дня — 33500грн..

2. Зараховано кошти бюджетною установою на свій поточний бюджетний рахунок – 25000 грн.;

3. Внесено фізичними особами-засновниками банку готівку в рахунок формування статутного капіталу банку — 8000грн.;

4. Оприбуткована готівка з обмінного пункту – 6400грн.;

5. Виплачено заробітну плату працівникам банку — 35000грн.;

6. Оплачено комп'ютерній фірмі „Неотек” за заправку принтерів – 1200грн.;

7. Оплачено фізичній особі-підприємцю готівкою за виконані будівельні роботи – 11000грн.;

8. На рахунок Київського медичного університету зараховані кошти, отримані за навчання, готівкою від студентів — 5400грн.;

9. Відділення Приватбанку протягом дня прийняло готівкою від громадян суми держмита, які підлягають перерахуванню на рахунок міського бюджету в іншому банку — 18000грн..

Завдання 16

АТ „Ватра” підписало з банком угоду на отримання права на овердрафт у розмірі 20 000 грн. з 01.09. ц. р. по 01.11. ц. р. 9 жовтня залишок на поточному рахунку фірми становить 21 000 грн. До рахунку підприємства висунуті наступні претензії:

1. Платіжне доручення на перерахування податку на додану вартість в бюджет — 4110 грн.;

2. Грошовий чек на виплату заробітної плати — 10500 грн.;

3. Платіжне доручення на:

а) перерахування податку з доходів робітників і службовців до бюджету – 1320грн.;

б) інших обов'язкових платежів — 2890грн.;

4. Платіжне доручення на перерахування постачальнику за отриману сировину згідно угоди – 9250грн.;

5. Вимога-доручення за поставлені складові комплектуючі згідно угоди – 6300грн.;

6. Платіжне доручення на оплату орендних платежів за використання складських приміщень – 1800грн.;

- Складіть бухгалтерські проводки за наведеними вище операціями і вивести залишки за рахунками.
- Поясніть режим функціонування рахунку овердрафт.
- Виконайте нарахування відсотків за рахунком овердрафт і відобразіть їх в обліку. Базова відсоткова ставка за кредитами в банку складає 40 % річних. Надбавка за овердрафтом складає +3%.

Завдання 17

Станом на 01.07. ц. р. згідно зі звітністю величина розрахункового фонду на покриття можливих втрат за кредитами складає 115 000 грн., фактично перераховано в резерв 74 000 грн. 20 липня платіжним дорученням ТОВ „Поліс” перераховано і в рахунок погашення кредиту, раніше списаного з балансу як безнадійного за рахунок резерву, суму 25 000 грн.

- Складіть бухгалтерські проводки.
- Поясніть порядок формування і використання резерву на покриття можливих втрат за кредитами.

Завдання 18

ПрАТ „Оберіг” має прострочену заборгованість за позиковим рахунком 2047 в сумі 18 000 грн. та прострочену заборгованість за відсотковими платежами за цим кредитом по рахунку 2049 в сумі 1600 грн. 20.07.ц. р. на поточний рахунок фірми надійшла сума 10000 грн. на погашення дебіторської заборгованості за відвантажені товари. Цього ж дня фірма подала в банк платіжне доручення на перерахування в бюджет ПДВ у сумі 2090 грн.

- Складіть бухгалтерські проводки за наведеними операціями.
- Який порядок погашення заборгованості за позиковими операціями?

Завдання 19

ПрАТ „Еді” уклало кредитну угоду з комерційним банком на отримання інвестиційного кредиту на закупівлю торгового обладнання в сумі 55 000 грн. строком на два роки. Фірма надала банку угоду застави на суму 69 000 грн. Закладене майно знаходиться на фірмі. Погашення кредиту передбачено у два строки однаковими сумами. Кредит виданий під 20 % річних. Відсотки підлягають сплаті поквартально. Кредит виданий 11.07.11 р. на основі розпорядження кредитного відділу. Підлягає погашенню 11.07.13 р. Фірма надала два термінових зобов'язання, кожне в сумі 34 500 грн. Фірма виконала зобов'язання щодо першого строку погашення та сплаті відсоткових платежів.

- Перелічіть документи, які використовуються в бухгалтерії для оформлення операції з видачі кредиту.
- Складіть бухгалтерські проводки щодо видачі кредиту, нарахування відсоткових платежів та їх сплати, погашення кредиту згідно першого строку.

Завдання 20

20 березня комерційний банк надав КБ «Аркада» гарантійний лист на суму 100 000 грн. зі строком дії один рік від дня видачі. Цього ж дня була відкрита обов'язкова кредитна лінія в сумі 140 000 грн. та строком на три місяці фірмі «Атіка». У межах кредитної лінії фірмі наданий кредит на фінансування обігового капіталу, збільшення якого обумовлено розширенням діяльності. 26 березня «Атіка» подала платіжне доручення в сумі 60 000 грн. за цінності, що кредитуються. Сплата доручення проведена за рахунок видачі кредиту в межах кредитної лінії.

- Поясніть режим функціонування позикового рахунку при кредитуванні за кредитною лінією.
- Поясніть, які операції вважаються операціями кредитного характеру?
- Складіть бухгалтерські проводки за цими операціями.

Завдання 21

За рішенням правління комерційного банку 20.01. ц. р. за рахунок фонду покриття кредитного ризику списані з балансу сумнівні кредити, видані на фінансування внутрішніх торгових операцій в сумі 120 000 грн. і сумнівні до стягнення. За цими кредитами відсоткові платежі становлять 25 000 грн. У зв'язку з закінченням строку позовної давності зняті з обліку раніше списані з балансового обліку 40 000 грн. та відсотки за ними в сумі 16 000 грн.

- Який порядок списання з балансу і обліку сумнівних кредитів та безнадійних щодо стягнення відсоткових платежів?
- Відобразіть в обліку зазначені операції.

Завдання 22

Банк надає кредит ТОВ «Дружба» 3 вересня ц. р. на суму 5000,00 грн з процентною ставкою 30 % річних на строк один місяць. Сума кредиту перераховується на поточний рахунок клієнта в іншому банку.

Позичальник 3 жовтня ц. р. перерахував проценти за користуванням кредитом на суму 100 грн., при цьому ним було надано клопотання стосовно продовження терміну кредиту на один місяць з процентною ставкою 30 % річних.

Позичальник 1 листопада ц. р. перерахував проценти за користування кредитом на загальну суму 146,00 грн. і частково погасив заборгованість за кредитом на суму 2000,00 грн., а залишок заборгованості погашає 2 листопада ц.р.

- Розрахуйте суму процентів, яку повинен заплатити позичальник;
- Відобразіть всі можливі операції в обліку.

Завдання 23

Станом на 1 червня ц.р. кредитний портфель (кредити, надані клієнтам банку) складається за такими групами:

Групи кредитів	Сума, грн.	Відсоток ризику, %	Сума резерву, грн.
Стандартні	20000	1	200
Субстандартні	15000	20	3000
Сумнівні	8000	50	4000
Усього	43000		7200

Протягом місяця у банку відбулися такі зміни за кредитними операціями:

5 червня ц.р. банк видав нових кредитів на суму 9000 грн;

10 червня ц.р. поліпшився фінансовий стан позичальника, тому кредит на 2000 грн., який був віднесений до «субстандартних» кредитів, перенесено до категорії «стандартні»;

15 червня ц.р. банк отримав інформацію про безнадійність щодо повернення кредиту на суму 1500 грн, який був віднесений до категорії «сумнівні», і на підставі цього здійснив бухгалтерські проведення зі списання безнадійної заборгованості за рахунок резервів за станом на 15 червня ц.р.

- За допомогою бухгалтерських записів відобразить сформований резерв згідно з кредитним портфелем;
- Відобразить операції в обліку та сформує новий кредитний портфель банку на 01.07.ц.р.
- Скорируйте створений резерв під кредити. Вкажіть бухгалтерські проведення.

Завдання 24

12 серпня банк купив у клієнта цінні папери до запитання на суму 100000 грн. з умовою зворотного продажу. Процентна ставка — 36 %. Додатково банк виплачує 300 грн. комісії брокеру. Нарахування процентів відбувається щомісяця; кількість днів у розрахунках визначається за методом «факт / 360». 31 серпня банк нараховує проценти за проведення операції репо, а 12 вересня виконує операцію зворотного репо, тобто продає цінні папери, попередньо нарахувавши процентний дохід за період з 01.09 по 12.09 (11 днів).

- Визначити суму нарахованих процентів за проведення операції репо;
- Обчислити процентний дохід;
- Відобразити операції з репо в обліку.

Завдання 25

Від радгоспу «Березанський» до Баришівського відділення банку АПК «Україна» 10 вересня надійшло платіжне доручення № 83 від 8 вересня на суму 435 000 грош. од. за перерахунком з його розрахункового рахунку на розрахунковий рахунок ремонтного заводу у тому ж відділенні за ремонт сівалки. Доручення прийнято до оплати. Того ж дня від «Заготзерно»

(позичковий рахунок №414301) надійшло зведене платіжне доручення № 57 на суму 105 000 грош. од. про перерахування коштів за здане зерно тим радгоспам, які обслуговуються в цьому ж відділенні банку; радгоспу «Березанський» — 35 000 грош. од. за зерно, здане 4 вересня (квитанції № 945, 946); свинокомплексу — 20 000 грош. од. за продукцію, здану 9 вересня (квитанції № 967, 968); радгоспу «Баришівський» — 50 000 грош. од. за продукцію, здану 8 вересня (квитанції № 936, 937), МФО банку 322500.

- Складіть бухгалтерські проводки.
- Випишіть платіжне доручення за одним з перерахувань.
- Скільки примірників платіжного доручення виписує платник для розрахунків з одержувачами коштів, які обслуговуються у тому ж відділенні банку? Поясніть призначення кожного примірника.

Завдання 26

Завод ПАТ «Верстатів-автоматів» (розрахунковий рахунок № 26118 у Жовтневому відділенні Промінвестбанку м. Києва, МФО 322605) відвантажив продукцію на суму 98 500 грош. од. Заводу «Газприлад» (розрахунковий рахунок № 26313 у міському відділенні Укрсоцбанку м. Вінниці, МФО 322713) (відправка залізницею, накладна № 33127 від 10 листопада) згідно з угодою № 81 від 3 травня. 13 листопада завод «Газприлад» подав вимогу-доручення до свого банку з погодженням на оплату.

- У скількох примірниках подається до банку платіжна вимога-доручення?
- Складіть платіжну вимогу-доручення від імені постачальника.
- Складіть бухгалтерські проводки.

Завдання 27

Харківське відділення Укрсоцбанку м. Києва 3 жовтня акцептувало платіжне доручення № 46 Радіозаводу № 5 на суму 75 000 грош. од. для розрахунків з відділенням зв'язку № 13 за переказами коштів окремим громадянам. Відділення зв'язку подало 10 жовтня до Харківського відділення Укрсоцбанку реєстр акцептованих платіжних доручень, прийнятих для оплати переказів.

- Заповніть платіжне доручення.
- Складіть бухгалтерські проводки.

Завдання 28

4 квітня до відділення банку звернувся завод «Арсенал» з проханням про додаткове лімітування книжки на 500 грош. од. у зв'язку з наявністю невикористаних бланків у чековій книжці. 13 квітня заводом «Арсенал» використано останній чек із лімітованої чекової книжки. На рахунку № 722 залишилась невикористана сума — 43 грош. од. Завод подав платіжне доручення на закриття рахунку за обліком лімітованої чекової книжки.

- Яким документом і як оформлюється долімітування чекової книжки?

- Яким чином банк контролює залишок ліміту чекової книжки?
- Як оформлюється повернення невикористаного залишку ліміту за лімітованою чековою книжкою?
- Складіть бухгалтерські проводки.

Завдання 29

Від Шевченківського «Райплодоовочторгу» м. Києва 2 травня до Шевченківського відділення Промінвестбанку надійшла заява на виставлення з його рахунку поштового акредитива для розрахунків з заводом «Торгмаш» м. Вінниці, який обслуговується Проектним відділенням Промінвестбанку, за обладнання на суму 50 500 грош. од. Термін закриття акредитива у банку постачальника — 19 травня. Умови оплати акредитива проти реєстрахунків з акцептом уповноваженого В. С. Середи і транспортних документів, які підтверджують відвантаження обладнання. Акредитив не використано, сума акредитива повернена на розрахунковий рахунок Шевченківського «Райплодоовочторгу». Акредитив відкрито у банку постачальника.

- Складіть бухгалтерські проводки у банку акредитиводавця та акредитивоотримувача.
- Визначіть строк закриття акредитива у банку покупця, якщо поштовий пробіг між відділеннями банків — 2 дні.
- Як ведеться аналітичний облік за балансовим рахунком № 720?

Завдання 30

Банк 20 липня прийняв від Іванової Г. П. готівкою на вклад строком 6 міс. 10000 грн. Відсотки нараховуються із розрахунку 25 % річних. Згідно угоди відсотковий дохід виплачується по закінченні строку. Для визначення кількості днів дії депозиту розрахунок виконують за методом „факт-факт”.

- Складіть бухгалтерські проводки: із залучення депозиту, нарахування відсотків, повернення депозиту і виплати відсоткового доходу.

Завдання 31

Згідно з депозитною угодою банк перерахував 10 січня з поточного рахунку ТзОВ «Роксолана» 55 000 грн. на строковий депозитний рахунок. Строк депозиту — один місяць. Відсоткова ставка за депозитом — 20 % річних. Депозит повернуто разом зі сплатою відсотків у визначений строк. Кількість днів депозитної угоди визначається за методом „факт/360”.

- Складіть бухгалтерські проводки за виконаними операціями.

Завдання 32

В банку першого лютого ц. р. ПАТ «Світоч» розмістив депозит у розмірі 2 000 000 грн. терміном на три місяці під процентну ставку 26 % річних. Кошти в депозит перераховано з поточного рахунка з іншого банку. Згідно з депозитною угодою проценти сплачуються щомісячно шляхом перерахування на поточний рахунок клієнта. В обліковій політиці банку

передбачено нарахування процентів в останній робочий день місяця із застосуванням методу обчислення 30/ 360.

- Складіть бухгалтерські проводки за виконаними операціями.

Завдання 33

Банк залучає депозит від фізичної особи в сумі 25000 грн.. на 9 місяців за річною ставкою 27%. Виплата процентів здійснюється щомісячно. Для визначення кількості днів дії депозиту розрахунок виконують за методом „факт-факт”.

- Складіть бухгалтерські проводки за виконаними операціями.

Завдання 34

Банк 1 липня ц.р. залучає депозит від фізичної особи обсягом 34000 грн. на 5 місяців за ставкою 23% із виплатою процентів авансом. Нарахування процентів здійснюється в останній день місяця. Кількість днів депозитної угоди визначається за методом „факт/360”.

- Складіть бухгалтерські проводки за виконаними операціями.

Завдання 35

Вкажіть, чи дебет буде збільшувати (+) чи зменшувати (-) кожен із зазначених нижче рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України:

- 1) 1001 «Банкноти та монети в касі банку»;
- 2) 5000 «Зареєстрований статутний капітал банку»;
- 3) 2600 «Кошти на вимогу суб'єктів господарювання»;
- 4) 2630 «Короткострокові вклади (депозити) фізичних осіб»;
- 5) 2902 «Кредиторська заборгованість за прийняті платежі»;
- 6) 2202 «Короткострокові кредити на поточні потреби, що надані фізичним особам»;
- 7) 1500 «Кореспондентські рахунки, що відкриті в інших банках»;
- 8) 6110 «Комісійні доходи від розрахунково-касового обслуговування клієнтів»;
- 9) 2608 «Нараховані витрати за коштами на вимогу суб'єктів господарювання»;
- 10) 7021 «Процентні витрати за строковими коштами суб'єктів господарювання».

Завдання 36

Вкажіть, чи кредит буде збільшувати (+) чи зменшувати (-) кожен із зазначених нижче рахунків Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України:

- 1) 1200 «Кореспондентський рахунок банку в НБУ»;
- 2) 1600 «Кореспондентські рахунки інших банків»;
- 3) 2625 «Кошти на вимогу фізичних осіб для здійснення операцій з використанням платіжних карток»;

- 4) 2615 «Довгострокові вклади (депозити) суб'єктів господарювання»;
- 5) 9129 «Інші зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам»;
- 6) 3400 «Запаси матеріальних цінностей на складі»;
- 7) 4400 «Основні засоби»;
- 8) 5040 «Прибуток звітного року, що очікує затвердження»;
- 9) 4102 «Інвестиції в асоційовані банки»;
- 10) 6046 «Процентні доходи за іпотечними кредитами, що надані фізичним особам».

Завдання 37

Визначити сутність господарської операції, зміст якої узагальнює бухгалтерське проведення:

1.	Дт 1200	Кт 2600
2.	Дт 2600	Кт 1200
3.	Дт 2600	Кт 2600
4.	Дт 1001	Кт 2600
5.	Дт 1200	Кт 1600
6.	Дт 1600	Кт 1200
7.	Дт 1500	Кт 1200
8.	Дт 2600	Кт 1001
9.	Дт 7703	Кт 1490
10.	Дт 7702	Кт 2400

Завдання 38

Скласти бухгалтерське проведення за змістом господарської операції банку:

1. На користь клієнта банку — суб'єкта господарювання — надійшли кошти від покупця, рахунок якого обслуговується в цьому самому банку.
2. Клієнт банку — суб'єкт господарювання — здав торгову виручку до каси банку, яка підлягає зарахуванню на поточний рахунок.
3. Проведено міжбанківські розрахунки за платіжним дорученням клієнта.
4. На користь клієнта банку — суб'єкта господарювання — надійшли кошти від покупця, рахунок якого обслуговується в іншому банку.
5. Банк А поповнив рахунок ностро, відкритий в іншому банку.
6. На коррахунок НБУ банку А надійшли кошти, що підлягають зарахуванню на рахунок лоро банку Б.
7. За дорученням власника списано кошти з його рахунку лоро.
8. Сформовано резерв під зменшення корисності боргових цінних паперів, що рефінансуються НБУ, у портфелі банку на продаж.
9. Сформовано резерв під нестандартну заборгованість за кредитами, що надані клієнтам.
10. Видано готівку з каси банку за чеком суб'єкта господарювання.

Завдання 39

12.01.12 р. фізична особа внесла в касу банку 35000 грн. на депозитний рахунок строком на 13 місяців. Номінальна процентна ставка за депозитом збігається із ринковою ставкою і становить 22 % річних. Банк нараховує відсотки в кожний останній робочий день місяця. Метод обрахування кількості днів при розрахунку відсотків — 30/360. Прогенти за депозитом виплачуються щомісячно.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за такими операціями з строковими коштами фізичної особи:

- 1) зарахування коштів на депозитний рахунок 12.01.12 р.;
- 2) нарахування прогентів за депозитом 31.01.12 р.;
- 3) виплата прогентів з каси банку 5.02.12 р.
- 4) повернення депозиту у термін, передбачений депозитним договором разом з нарахованими за останній місяць прогентами 13.02.2013 р.

Завдання 40

2.02.ц.р. підприємство уклало з банком «Аваль» депозитний договір на суму 140 000 грн. строком на 90 днів під 18 % річних із виплатою відсотків в кінці терміну депозиту. Номінальна процентна ставка за депозитом збігається із ринковою ставкою. Вкладник перераховує кошти на депозитний рахунок з поточного рахунку, відкритого в цьому ж банку. Банк нараховує відсотки, використовуючи метод визначення кількості днів — факт/факт. Після закінчення дії депозитної угоди, сума депозиту та відсотки зараховуються підприємству на його поточний рахунок.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за такими операціями з строковими коштами підприємства:

- 1) зарахування коштів на депозитний рахунок 2.02.ц. р.;
- 2) нарахування відсотків за депозитом в останній день кожного місяця упродовж дії депозитного договору та на дату повернення депозиту;
- 3) повернення депозиту та виплата відсотків за депозитом згідно з умовами договору.

Завдання 41

1.04. ц. р. фізична особа уклала з банком депозитний договір на суму 5000 євро терміном 60 днів. Вкладник перераховує кошти на депозитний рахунок з поточного рахунку, відкритого в цьому ж банку. Номінальна процентна ставка за депозитом збігається із ринковою ставкою і становить 10 % річних. Прогенти виплачуються вкладнику щомісячно. Метод обрахування кількості днів при розрахунку прогентів — факт/360. Після закінчення дії депозитної угоди, сума депозиту зараховуються на поточний рахунок фізичної особи.

Необхідно:

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку наступні операції:

- 1) зарахування коштів на депозитний рахунок;
- 2) нарахування відсотків за депозитом 30.04. ц.р., враховуючи, що офіційний курс гривні до євро в цей день становив 10,21482 EUR/UAH;
- 3) зарахування нарахованих процентів на поточний рахунок 1.05.ц. р;
- 4) нарахування відсотків за депозитом 31.05.2009 р., враховуючи, що офіційний курс гривні до євро в цей день становив 10,566609 EUR/UAH;
- 5) повернення депозиту та нарахованих процентів за травень на поточний рахунок вкладника 1.06. ц. р.

Завдання 42

30.01.ц.р. фізична особа внесла в касу банку 60000 грн. на депозитний рахунок строком на 12 місяців. Номінальна процентна ставка за депозитом збігається із ринковою ставкою і становить 23 % річних. Банк нараховує відсотки в кожний останній робочий день місяця. Метод обчислення кількості днів при розрахунку відсотків — 30/360. Прогенти за депозитом виплачуються в кінці терміну депозиту. У разі дострокового розірвання депозитного договору процентна ставка за депозитом становить 5 % річних.

1.05.2009 р. фізична особа подала в банк заяву про дострокове повернення депозиту.

15.05. 2009 р. банк повернув фізичній особі депозит і виплатив відсотки за зниженою ставкою.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки та зробити необхідні розрахунки за такими операціями з строковими коштами фізичної особи:

- 1) зарахування коштів на депозитний рахунок 30.01.ц. р.;
- 2) нарахування процентів за депозитом 28.02. ц.р., 31.03.ц. р., 30.04.ц.р.;
- 3) перерахування банком процентів за депозитом за зниженою ставкою та повернення депозиту разом з відсотками 15.05. ц. р.

Завдання 43

24.03.ц.р. банк видав кредит підприємству у поточну діяльність на таких умовах:

- сума кредиту: 300000 грн.;
- термін користування кредитом: 6 місяців;
- процентна ставка за кредитом: 25 % річних;
- метод обчислення кількості днів при визначенні суми процентів: факт/факт;
- одноразова комісія за видачу кредиту — 1,5 % від суми кредиту;
- прогенти за кредитом сплачуються щомісяця з 1 до 7 числа місяця, наступного за звітним;
- застава: нерухоме майно нежитлового призначення, що оцінюється у 555000 грн.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за кредитною операцією, зокрема:

- 1) надання клієнтом застави, як забезпечення кредиту;
- 2) надання банком підприємству кредиту;
- 3) нарахування банком відсотків і амортизацію дисконту за кредитом 31.03.ц. р.;
- 4) формування банком резерву у розмірі 1 % від суми наданого кредиту;
- 5) сплату клієнтом 5.04.ц.р. нарахованих відсотків за березень;
- 6) повернення клієнтом кредиту у термін, передбачений кредитною угодою;
- 7) списання суми застави;
- 8) розформування резерву за кредитом.

Завдання 43

12.01. ц. р. банк видав споживчий кредит фізичній особі на таких умовах:

- сума кредиту: 150000 грн. (зараховується на поточний рахунок фізичної особи, відкритому в цьому банку);
- термін користування кредитом: 1,5 роки;
- щомісячна комісія за обслуговування кредитної заборгованості: 1 % від первинної суми кредиту;
- процентна ставка за кредитом: 26 % річних;
- метод обчислення кількості днів при визначенні суми процентів: 30/360
- дата сплати відсотків за кредитом: щомісяця з 1 до 7 числа місяця, наступного за звітним;
- застава: нерухоме майно житлового призначення, що оцінюється у 250000 грн.

Необхідно:

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку банку такі операції:

- 1) отримання банком застави, як забезпечення наданого кредиту;
- 2) зарахування банком суми кредиту на поточний рахунок фізичної особи, відкритому в цьому банку;
- 3) нарахування банком відсотків і комісійних за кредитом 31.01.ц. р.;
- 4) сплату клієнтом нарахованих відсотків і комісійних за січень 3.02. ц. р.;
- 5) нарахування банком відсотків і комісійних за кредитом 28.02. ц.р.;
- 6) 8.02.ц. р. визнання банком нарахованих відсотків і комісійних за лютий 2009 р. простроченими;
- 7) 13.02.ц. р. сплату клієнтом нарахованих відсотків і комісійних за лютий ц. р.;
- 8) продовження терміну кредиту ще на 6 місяців.

Завдання 44

9.01. ц. р. банк видав кредит підприємству в інвестиційну діяльність на таких умовах:

- сума кредиту: 500000 доларів США;
- термін користування кредитом: 8 місяців;
- процентна ставка за кредитом: 19 % річних;
- одноразова комісія за видачу кредиту — 1 % від суми кредиту;
- метод обчислення кількості днів при визначенні суми процентів: 30/360;
- проценти за кредитом сплачуються щомісяця з 1 до 10 число місяця, наступного за звітним;
- застава: нерухоме майно нежитлового призначення, що оцінюється у 900000 доларів США.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за такими операціями з кредитування:

- 1) отримання від клієнта застави за кредитом;
- 2) видача кредиту клієнту;
- 3) формування резерву під наданий кредит у розмірі 2 % від суми кредиту, враховуючи, що офіційний курс гривні до долара США в цей день становив 7,70 UAH/USD;
- 4) нарахування банком відсотків та амортизація дисконту за кредитом 31.01.ц. р.,
враховуючи, що офіційний курс гривні до долара США в цей день становив 7,7 UAH/USD;
- 5) сплата клієнтом нарахованих за січень відсотків 5.02.ц. р.;
- 6) повернення клієнтом кредиту у термін, передбачений кредитним договором;
- 7) списання банком застави;
- 8) розформування резерву за кредитом, враховуючи, що офіційний курс на цю дату становив 7,7673 UAH/USD.

Завдання 45

19. 01. ц. р. банк уклав з своїм клієнтом — суб'єктом підприємницької діяльності

Кучеренко О.В. договір про надання кредиту овердрафт на суму до 50000 грн. Максимальний термін користування коштами за овердрафтом становить 30 днів. Кредит надається без застави. Процентна ставка за користування овердрафтом становить 24% річних. Метод обчислення кількості днів при визначенні суми процентів: факт/факт.

30.01.ц.р. Кучеренко О.В. подав в банк платіжне доручення на перерахування 45000 грн. підприємству, яке обслуговується в іншому банку. При цьому на поточному рахунку Кучеренко О.В. було лише 37000 грн.

25.02.ц. р. від банку_кореспондента поступило 12000 грн. на користь Кучеренко О.В. Банк погасив заборгованість Кучеренко О.В за кредитом овердрафт та нараховані відсотки.

Необхідно:

1. Скласти бухгалтерські проводки за операціями по кредиту овердрафт, зокрема:

- 1) виникнення в банку зобов'язання за кредитом овердрафт;
- 2) оплата банком платіжного доручення за рахунок кредиту овердрафт;
- 3) нарахування відсотків за користування кредитом;
- 4) погашення заборгованості за кредитом овердрафт та нарахованих відсотків.

2. Визначити залишок коштів на рахунку Кучеренко О.В на кінець дня 25.02. ц. р.

Завдання 46

2.02.ц. р. банк уклав з підприємством договір про невідновлювальну кредитну лінію на суму 80 000 грн. терміном 1 рік. Процентна ставка за користування кредитною лінією становить 27 % річних. Метод обчислення кількості днів при визначенні суми процентів: 30/360. Проценти сплачуються щомісяця з 1 до 5 числа місяця, наступного за звітним. Разова комісія при використанні кредиту становить 0,7 % від суми отриманого кредиту.

10.02.ц. р. відповідно до угоди про кредитну лінію банк надав підприємству кредит у поточну діяльність у сумі 30 000 грн. шляхом зарахування коштів на поточний рахунок підприємства і стягнув разову комісію у розмірі 0,7 % від суми.

27.02. ц. р. банк нарахував відсотки за наданим підприємству кредитом.

3.03. ц. р. підприємство сплатило нараховані банком відсотки.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за наведеними вище операціями.

Завдання 47

15.05. ц. р. банк уклав з фірмою «Теплолюкс» факторингову угоду на суму 200000 грн.

20.05. ц. р. фірма «Теплолюкс» подала в банк відповідні документи, що підтверджують продаж товарів підприємству «Єврокомфорт» з відстроченням платежу на загальну суму 120 000 грн. Банк перерахував клієнту на поточний рахунок 108 000 грн.

8.06. ц. р. на коррахунок банку поступили кошти від підприємства «Єврокомфорт» у сумі 120 000 грн. Банк погасив заборгованість за факторинговою операцією (з врахування процентів та комісійних), а решту суми зарахував на поточний рахунок фірми «Теплолюкс».

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за наведеними вище операціями, врахувавши, що процентна ставка за факторингом становить 23 % річних від суми фактично наданих коштів, а комісійні за перевірку документів — 1 % від суми документів.

Завдання 48

Упродовж дня банком було нараховано процентні доходи та витрати, окремі з яких наведено нижче:

1) нараховано процентні доходи у сумі 377 грн. за коштами, що знаходяться на кореспондентському рахунку, який відкритий в іншому банку;

2) нараховано процентні доходи у сумі 1574 грн. за розміщеним міжбанківським депозитом овернайт;

3) нараховано 631 грн. за кредитом, наданим на поточні потреби фізичній особі;

4) нараховано процентні доходи у сумі 2529 грн. та зроблено амортизацію дисконту у сумі 543 грн. за кредитом, наданим в поточну діяльність підприємству;

5) нараховано процентні витрати у сумі 959 грн. за строковими коштами суб'єкта господарювання;

6) нараховано процентні витрати за строковими коштами фізичної особи у сумі 797 грн.;

7) нараховано процентні витрати за довгостроковим ощадним сертифікатом власного боргу, емітованого банком у сумі 852 грн.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за наведеними вище операціями.

Завдання 49

Упродовж дня банком було визнано такі комісійні доходи та витрати:

1) отримано від фізичної особи комісійні у сумі 20 грн. за переказ готівки;

2) нараховано комісійні доходи за касоворозрахункове обслуговування клієнта у сумі 78 грн.;

3) перераховано банку кореспонденту комісійні у розмірі 231 грн. за виконання розрахункової операції;

4) списано з поточного рахунку підприємства 45 грн. нарахованих раніше комісійних за розрахунково-касове обслуговування;

5) списано з кореспондентського рахунку банку в НБУ комісійні витрати у сумі 450 грн. за операціями з цінними паперами;

6) списано з поточного рахунку суб'єкта господарювання 560 грн. за надання гарантії.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за наведеними вище операціями.

Завдання 50

Упродовж дня банком було визнано в бухгалтерському обліку такі доходи та витрати за валютними операціями:

1) нараховано проценти за депозитом фізичної особи у сумі 530 євро;

2) сплачено комісійні іншому банку за операцією на валютному ринку у сумі 460 грн.;

3) отримано від фізичної особи комісійні за продаж дорожніх чеків у сумі 235 грн.;

4) нараховано проценти у сумі 780 доларів США за валютним кредитом, наданим суб'єкту господарювання у поточну діяльність;

5) визнано торговельний прибуток за операціями з купівліпродажу готівкової іноземної валюти у сумі 1250 грн.

6) списано 120 доларів США з поточного рахунку суб'єкта господарювання за перевірку документів за документарним акредитивом.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за наведеними вище операціями, враховуючи, що в цей день були встановлені такі офіційні курси гривні до іноземних валют: 1 USD = 7,6865 USD/UAH; 1 EUR = 10,994 EUR/UAH.

Завдання 51

Упродовж дня банком було визнано в бухгалтерському обліку певні адміністративні витрати, окремі з яких наведено нижче:

1) нараховано заробітну плату працівникам банку у сумі 1985250 грн.;

2) нараховано матеріальну допомогу банківському працівнику Петришину С. В. у сумі 500 грн.;

3) нараховано відпускні банківському працівнику Фукарчуку Б.Б. у сумі 4550 грн., з яких 3100 грн. належать до поточного місяця, а 1450 грн. — до наступного місяця;

4) утримано з банківського працівника Касперського П.Р. 800 грн. на користь третьої особи;

5) видано аванс банківському працівнику Михайлику В.Д. у сумі 1500 грн. на відрядження.

Необхідно:

Скласти бухгалтерські проводки за наведеними вище операціями.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Специфіка банківської діяльності як визначальний фактор побудови облікової системи в банках України.
2. Державне регулювання та нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в банках України.
3. Принципи та складові елементи системи бухгалтерського обліку в банках, їх характеристика.
4. Об'єкти бухгалтерського обліку комерційних банків України.
5. Облікова політика банку, характеристика та вимоги до обліково-операційної роботи в банках.
6. Сутність і класифікація банківської документації. Організація документообігу в банках.
7. Принципи побудови та структура Плану рахунків комерційних банків України.
8. Організація аналітичного та синтетичного обліку у комерційних банках.
9. Порядок організації касової роботи комерційного банку.
10. Порядок документального оформлення прибуткових та видаткових касових операцій.
11. Облік операцій з інкасування грошової готівки.
12. Зберігання та облік цінностей і документів у грошових сховищах.
13. Сутність, класифікація, види та організація обліку операцій із кредитування.
14. Облік операцій із надання банком кредитів клієнтам та їх повернення.
15. Облік доходів за наданими кредитами клієнтам банку.
16. Облік забезпечення кредитних операцій.
17. Облік операцій з формування та використання спеціальних резервів за наданими кредитами.
18. Особливості обліку окремих кредитних операцій.
19. Економічний зміст та класифікація депозитів.
20. Порядок відкриття депозитних рахунків клієнтам банку.
21. Облікові процедури при зарахуванні коштів на депозитні рахунки.
22. Облік нарахування та сплати процентів за депозитами юридичних і фізичних осіб.
23. Облік операцій під час виплати коштів із депозитних рахунків.
24. Принципи організації безготівкових розрахунків України, форми та інструменти безготівкових розрахунків.
25. Вимоги до оформлення розрахункових документів.
26. Робота банків з відкриття поточних рахунків суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам.
27. Порядок переоформлення та закриття рахунків.
28. Організація та облік розрахунків із застосуванням платіжних доручень та вимог-доручень.

29. Організація та облік розрахунків із застосуванням розрахункових чеків.
30. Організація та облік розрахунків акредитивами.
31. Організація та облік розрахунків платіжними вимогами в разі здійснення примусового списання коштів.
32. Організація та облік розрахунків в електронних системах типу «клієнт—банк».
33. Облік операцій з пластиковими картками.
34. Економічний зміст валютних операцій, їх види та класифікація.
35. Облік готівкових валютно-обмінних операцій.
36. Облік операцій з купівлі та продажу іноземної валюти за гривні.
37. Облік операцій з конвертації готівкової іноземної валюти.
38. Облік операцій з купівлі та продажу банківських металів з фізичною поставкою.
39. Облік безготівкових операцій з купівлі та продажу іноземної валюти та банківських металів.
40. Поняття, класифікація та нормативно-правове регулювання обліку фінансових інвестицій.
41. Облік цінних паперів у торговому портфелі банку.
42. Облік цінних паперів, придбаних до портфеля на продаж.
43. Облік цінних паперів в портфелі банку до погашення.
44. Облік інвестицій в асоційовані та дочірні компанії.
45. Поняття, класифікація та регламентація обліку основних засобів та нематеріальних активів банку.
46. Облік операцій з придбання та створення основних засобів та нематеріальних активів.
47. Облік витрат на підтримання об'єктів необоротних активів у робочому стані та поліпшення основних засобів і удосконалення нематеріальних активів.
48. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів.
49. Облік вибуття основних засобів та нематеріальних активів.
50. Поняття, класифікація та регламентація обліку матеріальних цінностей банку.
51. Облік операцій із придбання банком запасів матеріальних цінностей.
52. Списання запасів матеріальних цінностей.
53. Облік ювілейних монет, що мають гривневий номінал і не є засобом платежу.
54. Облік резервів для відшкодування можливих втрат від дебіторської заборгованості, пов'язаної із запасами матеріальних цінностей.
55. Поняття, класифікація та регламентація обліку лізингових операцій.
56. Облік операцій з фінансового лізингу.
57. Облік операцій із оперативного лізингу.
58. Поняття, структура та нормативно-правове регулювання обліку власного капіталу.
59. Облік операцій з формування статутного капіталу.

- 60. Облік операцій із збільшення статутного капіталу.
- 61. Облік викуплених власних акцій.
- 62. Облік розрахунків за дивідендами.
- 63. Економічний зміст, класифікація та методологічні засади бухгалтерського обліку доходів і витрат банку.
- 64. Облік процентних доходів та витрат банку.
- 65. Облік комісійних доходів і витрат банку.
- 66. Облік загальних адміністративних витрат.
- 67. Облік фінансового результату банку.
- 68. Призначення, класифікація та загальні вимоги до формування фінансової звітності.
- 69. Характеристика, структура та методика формування балансу.
- 70. Характеристика, структура та методика формування звіту про фінансові результати.
- 71. Характеристика, структура та методика формування звіту про рух грошових коштів.
- 72. Характеристика, структура та методика формування звіту про власний капітал банку.
- 73. Вимоги щодо подання і оприлюднення банківської фінансової звітності. Відповідальність і контроль за достовірністю звітності банку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Волкова І. А. Бухгалтерський облік у банках: навч. посіб. / І. А. Волкова, О. Ю. Калініна. — К.: Центр учбової літератури, 2009. - 520 с.
2. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 7 грудня 2000 р. № 2121-III (зі змін. і доп. від 05.07.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
3. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (зі змін. і доп. від 14.01. 2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
4. Закон України "Про заставу" від 2 жовтня 1992 р. № 2655-XII (зі змін. і доп. від 08.04.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>.
5. Закон України "Про Національний банк України" від 20 травня 1999 р. № 679-XIV (зі змін. і доп. від 17.08. 2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
6. Закон України "Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні" від 10 грудня 1997р. № 710/97-ВР (зі змін. і доп. від 07.08.2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/710/97-%D0%B2%D1%80>.
7. Закон України "Про фінансовий лізинг" від 16 грудня 1997 р. № 723/97-ВР (зі змін. і доп. від 16. 01. 2004 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>.
8. Закон України "Про цінні папери та фондовий ринок" від 23 лютого 2006 № 3480-IV (зі змін. і доп. від 15.08.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
9. Інструкція з бухгалтерського обліку запасів матеріальних цінностей банків України: Затв. пост. Правління Національного банку України від 10 грудня 2004 р. № 625(зі змін. і доп. від 27.06. 2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1650-04>.
10. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України: Затв. пост. Правління Національного банку України від 20 грудня 2005 р. № 480 (зі змін. і доп. 27.06.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06>.
11. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Затв. пост. Правління Національного банку України від 21 січня 2004 р. № 22 (зі змін. і доп. від 21.06.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>.
12. Інструкція про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України: Затв. пост. Правління Національного банку України від 12 грудня 2002 р. № 502 (зі змін. і доп. від

02.09.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0021-03>.

13. Литвин Н. Б. Фінансовий облік у банках (у контексті МСФЗ): Підручник / Н. Б. Литвин. — К.: «Хай-Тек Прес», 2010. — 608 с.

14. Облік і аудит у банках: навч. посіб. / [О.В. Васюренко, Л.В. Сердюк, О.М. Сидоренко, З.М. Карасьова, та інші]. — [2-ге вид., переробл. і доповн.] — К.: Знання, 2008. — 623 с.

15. Облік у банку: підручник / [Коренєва О.Г., Маслак Н.Г., Слав'янська Н.Г. та ін.]. — Суми: Університетська книга, 2012. — 668с.

16. План рахунків бухгалтерського обліку банків України: Затв. пост. Правління Національного банку України від 17 червня 2004 р. № 280 (зі змін. і доп. від 16.07.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04>.

17. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Затв. пост. Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 р. № 637 (зі змін. і доп. від 21. 03. 2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>.

18. Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банківських установах України: затв. пост. Правління Національного банку України від 30 грудня 1998 р. № 566 / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1597500-98>.

19. Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій з юридичними і фізичними особами: Затв. пост. Правління Національного банку України від 3 грудня 2003 р. № 516 (зі змін. і доп. від 26.12.2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1256-03>.

20. Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою: затв. пост. Правління Національного банку України від 10 серпня 2005 р. № 281 (назва у редакції пост. Правління Національного банку України від 21 серпня 2006 р. № 333 (зі змін. і доп. від 10.09.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0950-05>.

21. Фінансовий облік у банках: навч. посіб. / Г.П. Табачук, О.М. Сарахман, Т.М. Бречко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. — К., 2009. — 423 с. Фінансовий та управлінський облік у банках: підруч. / під ред. Л.М. Кіндрацька; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана". — К.: КНЕУ, 2008. — 816 с.

Додаткова література:

1. Банківська система України у контексті боротьби з відмиванням незаконних доходів / Н.В. Москаленко // Соц.-екон. дослідж. в перехід. період. — 2007. — Вип. 2. — С. 426-432.
2. Вплив інноваційних технологій на фінансові потоки банківської установи / О.В. Меренкова // Актуал. пробл. економіки. — 2008. — № 6. — С. 234-240.
3. Декрет Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю" від 19 лютого 1993 № 15-93 (зі змін, і доп. від 01.06.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>.
4. Закон України "Про аудиторську діяльність" від 14 вересня 2006 р. № 140- V(зі змін. і доп.) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
5. Закон України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30 жовтня— 1996 р. № 448/96-ВР (зі змін. і доп. від 08.01.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом" від 28 листопада 2002 р. № 249-IV (зі змін. і доп. від 17.01.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/249-15>.
7. Закон України "Про іпотеку" від 5 червня 2003 р. № 898-IV (зі змін. і доп. від 08.08. 2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.
8. Закон України "Про іпотечне кредитування, операції з консолідованим іпотечним боргом та іпотечні сертифікати" від 19 червня 2003 р. № 979-IV (зі змін. і доп. від 07.08.2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/979-15>.
9. Закон України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні" від 5 квітня 2001 р. № 2346-III (зі змін. і доп. 07.08.2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.
10. Закон України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" від 23 лютого 2012 р. № 4452-V (зі змін. і доп. від 01.01.2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
11. Інструкція з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України: затв. пост. Правління Національного банку України від 27 грудня 2007 р. № 481 (зі змін. і доп. від 23.08.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0048-08>.
12. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України: затв. пост. Правління Національного

банку України від 17 листопада 2004 р. № 555 (зі змін. і доп. від 07.09.2009 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1511-04>.

13. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України: затв. пост. Правління Національного банку України від 20 жовтня 2004 р. № 495 (зі змін. і доп. від 10.10. 2008 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04>.

14. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України: затв. пост. Правління Національного банку України від 3 жовтня 2005 № 358 (зі змін. і доп. від 24.10.2010 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1265-05>.

15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку комерційних банків України: затв. пост. Правління Національного банку України від 14 червня 2000р. № 244 (зі змін. і доп. від 01.01.2005 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0398-00>.

16. Інструкція про ведення касових операцій в банками України: Затв. пост. Правління Національного банку України від 01 червня 2011 р. № 174 (зі змін. і доп. від 27. 01. 2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0790-11>.

17. Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті: затв. пост. Правління Національного банку України від 16 серпня 2006 р. № 320 (зі змін. і доп. від 21.06.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1035-06>.

18. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: затв. пост. Правління Національного банку від 12 листопада 2003 р. № 492 (зі змін. і доп. від 10.09.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.

19. Інструкція про порядок відображення в бухгалтерському обліку банками України поточних і відстрочених податкових зобов'язань та податкових активів: Затв. пост. Правління Національного банку України від 19 березня 2003 р. № 121 (зі змін. і доп. від 13.04.2009 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0291-03>.

20. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: затв. пост. Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 р. № 368 (зі змін. і доп. від 03.08.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.

21. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: затв. пост. Правління Національного банку України від 24.10.2011 р. № 373 (зі змін. і доп. від 27.06. 2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>.

22. Конкурентоспроможна банківська система як чинник розвитку національної економіки / Т.В. Крупко // Соц.-екон. дослідж. в перехід. період. — 2007. — Вип. 2. — С. 384-391.

23. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. (зі змін. і доп.) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

24. Облік і аудит у банках: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [О.Г. Коренева, Н.Г. Слав'янська, Н.Г. Євченко, О.В. Карпенко]; Укр. акад. банк. справи Нац. банку України. — Суми: Унів. кн., 2007. — 493 с.

25. Облік і аудит у банку: Навч. посіб. / під ред. С.М. Лобозинська; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. — К.: Знання, 2007. — 630 с.

26. Облік у банках (у схемах і таблицях): навч. посіб. / Л.П. Снігурська; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. — К.: КНЕУ, 2009. — 519 с.

27. Положення про відкриття та функціонування кореспондентських рахунків банків-резидентів та нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у гривнях: затв. пост. Правління Національного банку України від 10 листопада 2003 р. № 485 / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1092-03>.

28. Положення про єдину інформаційну систему "Реєстр позичальників": затв. пост. Правління Національного банку України від 27 грудня 2003 р. № 573 / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0082-04>.

29. Положення про комітет з питань сертифікації аудиторів банків: затв. пост. Правління Національного банку України від 9 вересня 2003 р. № 387 (зі змін. і доп. від 06.05. 2007 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0872-03>.

30. Положення про організацію внутрішнього аудиту в комерційних банках України: Затв. пост. Правління від 20 березня 1998 р. № 114 (зі змін. і доп. від 20.12.2001) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0548500-98>.

31. Положення про організацію операційної діяльності в банках України: затв. пост. Правління Національного банку України від 18 червня 2003 р. № 254 (зі змін. і доп. від 27.06. 2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0559-03>.

32. Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням: затв. пост. Правління Національного банку України від 02 березня 2000 р. № 25-111/396-1422 / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1422500-00>.

33. Положення про порядок здійснення банком операцій з векселями в національній валюті на території України: затв. пост. Правління Національного банку України від 16 грудня 2002 р. № 508 (зі змін. і доп. від 15.08. 2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0174-03>.

34. Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам: затв. пост. Правління Національного банку України від 17 червня 2004 р. № 270 (зі змін. і доп. від 12.12.2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0885-04>.

35. Положення про порядок подання банками до Національного банку України аудиторських звітів (аудиторських висновків) за результатами щорічної перевірки фінансової звітності: затв. пост. Правління Національного банку України від 9 вересня 2003 р. № 389 (зі змін. і доп. від 28.10.2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0871-03>.

36. Положення про порядок формування і використання банками резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків: Затв. пост. Правління Національного банку України від 19 березня 2003 р. № 119 / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0256-03>.

37. Положення про порядок формування і використання банками резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями: Затв. пост. Правління Національного банку України від 25 січня 2012 р. № 23 / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>.

38. Положення про розрахункові палати для пред'явлення векселів до платежу: Затв. пост. Правління Національного банку України від 25 вересня 2001 р. № 403 (зі змін. і доп. від 15.08.2011 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0934-01>.

39. Положення про сертифікацію аудиторів банків: затв. пост. Правління Національного банку України від 9 вересня 2003 р. № 388 (зі змін. і доп. від 07.04.2007 року) // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0873-03>.

40. Порівняльний аналіз коваріаційного та оптимізаційного методів оцінки ризиків для портфеля цінних паперів / П.І. Бідюк, А.Ю. Литинська, Ю.О. Кравчук // Наук. вісті НТУУ "КПІ". — 2007. — № 5. — С. 41-48.

41. Правила бухгалтерського обліку банками України операцій з чеками в іноземній валюті: Затв. пост. Правління Національного банку України від 04 вересня 2009 р. № 530 / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0918-09>.

42. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України: затв. пост. Правління Національного банку України від 18 червня 2003 р. № 255 (зі змін. і доп. від 24.12.2010 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0583-03>.

43. Правила бухгалтерського обліку операцій довірчого управління в банках України: затв. пост. Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 р. № 498 (зі змін. і доп. від 24.10.2010 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1114-03>.

44. Правила бухгалтерського обліку операцій з використанням

платіжних карток у банках України: Затв. пост. Правління Національного банку України від 8 квітня 2005 р. № 123 (зі змін. і доп. від 14.12. 2010 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0441-05>.

45.Правила бухгалтерського обліку операцій з документарними акредитивами в розрахунках за зовнішньоекономічними операціями в банках України: затв. пост. Правління Національного банку України від 17 листопада 2004 р. № 549 (зі змін. і доп. від 04.05.2012 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1539-04>.

46.Правила Національної системи масових електронних платежів, затверджені постановою Правління Національного банку України від 10 грудня 2004 р. № 620 / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0025-05>.

47.Правила реєстрації кореспондентських рахунків банків Національним банком України: затв. пост. Правління Національного банку України від 15 серпня 2001 р. № 343 (зі змін. і доп. від 27.06.2010 року) / [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0780-01>.

48.Приватна та електронна банківська справа як двигуни розвитку банківництва (польський досвід) / Я. Гамрищак // Соц.-екон. пробл. сучас. періоду України. — 2008. — Вип. 1. — С. 316-320.

49.Розвиток методології управлінського обліку в банках як інформаційної бази прийняття складової частини управлінських рішень / Л.П. Снігурська // Соц.-екон. пробл. сучас. періоду України. — 2008. — Вип. 1. — С. 473-479.

50.Роль Національного банку України в корпоративному управлінні в комерційних банках / О.М. Костюк, В.М. Фіронова // Соц.-екон. пробл. сучас. періоду України. — 2009. — Вип. 2. — С. 221-233.

51.Спьяк Г.І. Курс лекцій з дисципліни "Облік в банках" / Г.І. Спьяк, Т.І. Фаріон. - Тернопіль: Вектор, 2006.-188 с. (В наявності у бібліотеці ТНТУ)

52.Управлінський облік у банках: навч. посіб. / Ред.: Г.П. Табачук; Нац. банк України. — К., 2007. — 178 с.

53.Фінансовий облік інвестиційної діяльності: монографія / ред. В.П. Пантелєєв; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. — Х., 2010. — 157 с.

54.Фінансовий облік та фінансова звітність у банках: навч. посіб. / Ред.: Г.П. Табачук; О.М. Сарахман; Нац. банк України. — К., 2007. — 430 с.

55.Фінансовий облік у банках: конспект лекцій / І.М. Чмута; Харк. нац. екон. ун-т. — Х., 2008. — 176 с.